

Ruimtelijke Onderbouwing

Drijvend zonnepanelenveld Molenkampen

Eelerwoude werkt

met passie aan een mooi

en groen Nederland

Opdrachtgever:

K3Delta
Wanraaij 2
6673 DN Andelst

Opdrachtnemer:

Eelerwoude
[Onze vestigingen](#)
088-1471100
info@eelerwoude.nl
www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 200982
Datum: Juni 2021

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Ligging en begrenzing projectgebied.....	5
1.3	Huidig planologisch regime	6
1.4	Leeswijzer	7
2	Planbeschrijving	8
2.1	Beschrijving huidige situatie projectgebied.....	8
2.2	Het plan voor het drijvende zonnepanelenveld	10
3	Beleidskaders	16
3.1	Inleiding	16
3.2	Rijksbeleid.....	16
3.3	Provinciaal beleid	21
3.4	Regionaal beleid	25
3.5	Gemeentelijk beleid.....	25
3.6	Conclusie.....	30
4	Waardentoets	31
4.1	Inleiding	31
4.2	Natuurwaarden	31
4.3	Archeologische waarden	34
4.4	Cultuurhistorische waarden	34
4.5	Water	35
4.6	Conclusie.....	36
5	Milieuaspecten.....	37
5.1	Inleiding	37
5.2	Bodem	37
5.3	Geluid	37
5.4	Luchtkwaliteit	38
5.5	Externe veiligheid	38
5.6	Bedrijven en milieuzonering.....	39
5.7	Verkeer en parkeren.....	40
5.8	Vormvrije m.e.r.-beoordeling	40
5.9	Lichtreflectie	41

5.10	Elektromagnetische straling	41
5.11	Conclusie.....	41
6	Uitvoerbaarheid	42
6.1	Inleiding	42
6.2	Ruimtelijke uitvoerbaarheid	42
6.3	Maatschappelijke uitvoerbaarheid.....	42
6.4	Economische uitvoerbaarheid	43
6.5	Conclusie.....	43

Bijlagen

- Inrichtingsplan Molenkampen
- Inrichtingsplan drijvend zonnepanelenveld
- Quickscan Wet natuurbescherming, Realisatie drijvend zonnepark, waterplas Molenkampen
- Aeries-berekening (d.d. 22 maart 2021)
- Watertoets
- Samenvatting watertoets

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het Kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord een centraal doel gesteld: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgas in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord raakt aan het leven van alledag. Huishoudens zullen worden gedwongen bewuster met energie om te gaan en alternatieve vormen van energieproductie worden zichtbaar in het landschap. In 2030 wil de gemeente Buren de CO₂-uitstoot door middel van duurzaam opgewekte energie met 55% verminderen ten opzichte van 1990. Het einddoel is een vermindering van 95% in 2050. Om dit te bereiken is lokale productie van duurzame energie noodzakelijk.

K3Delta wil, in samenwerking met grondeigenaar Geldersch Landschap & Kastelen en exploitant Vattenfall, een bijdrage leveren aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen. In gebied Molenkampen, een gebied ten zuiden van de Beusichemse Broeksteeg, wordt een nieuw natuurgebied gerealiseerd waarbij door de winning van zand een plas wordt gecreëerd. De zandwinning is de drager van deze ontwikkeling. Door op de plas ook duurzame energie op te gaan wekken, wordt enerzijds bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen en wordt anderzijds schaarse grond optimaal gebruikt, gecombineerd met natuurontwikkeling. De plas is 20 hectare groot. Hierop wordt een veld met zonnepanelen gerealiseerd van 8 hectare. Dit betreft een vermogen van circa 10 MWp.

K3Delta is de uitvoerende partij van de totale gebiedsontwikkeling Molenkampen, waar de realisatie van het drijvende zonnepanelenveld onderdeel van uitmaakt. Geldersch Landschap & Kastelen is grondeigenaar en terreinbeheerder van Molenkampen. Vattenfall is de exploitant. Het doel is dat de directe omgeving voor tenminste 50% financieel kan participeren. Samen met Vattenfall en de Energiecoöperatie eCoBuren wordt hier invulling aangegeven.

Voor de realisatie van 'Drijvend zonnepanelenveld Molenkampen' wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van de bestemmingsplan (op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3° Wabo). Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing is onderdeel van de vergunningsaanvraag. Hierin komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en deze ruimtelijke onderbouwing toont aan dat de ontwikkeling in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

1.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Het projectgebied betreft de zandwinplas gelegen ten oosten van de woonkern Culemborg en ten zuiden van de woonkern Beusichem, in de gemeente Buren (provincie Gelderland). De plas heeft een oppervlakte van circa 20 hectare en is al enkele jaren in gebruik als zandwinning. In figuur 1 is de ligging en begrenzing van het projectgebied weergegeven.

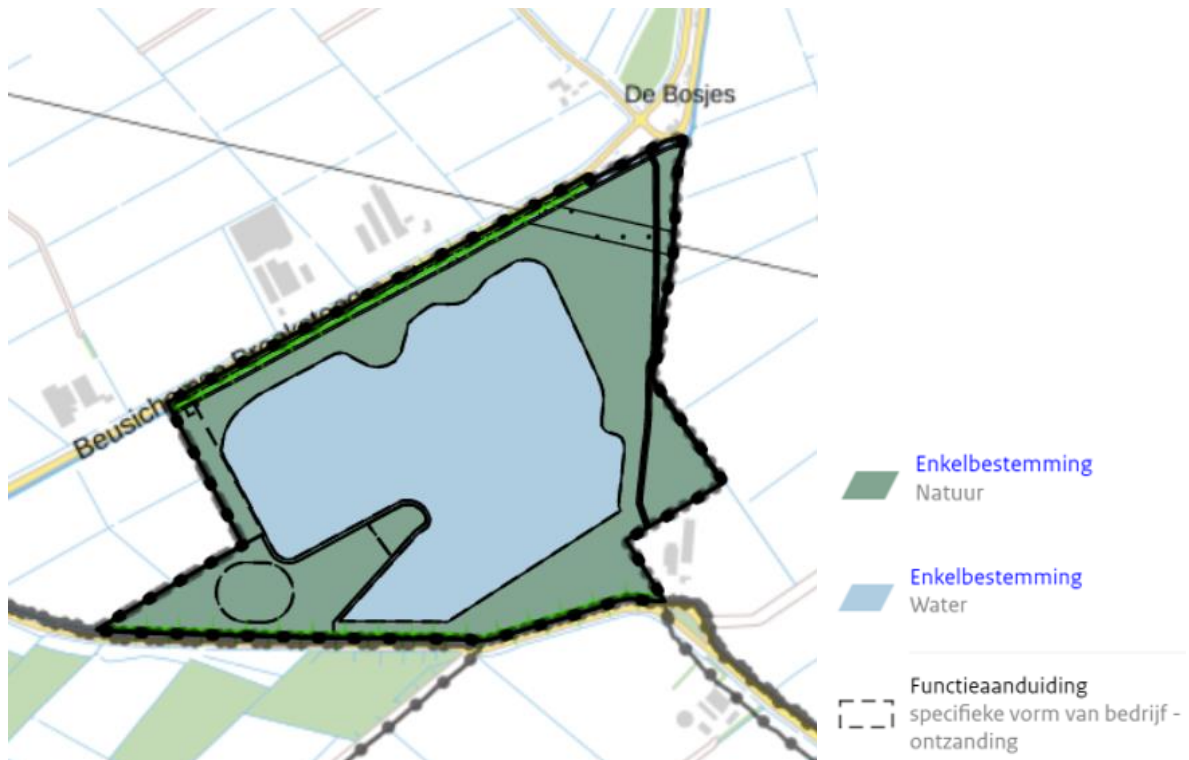

Figuur 1: Ligging projectgebied Drijvend zonnepanelenveld Molenkampen (bron: Esri 2020).

1.3 Huidig planologisch regime

Het projectgebied 'Drijvend zonnepanelenveld Molenkampen' maakt deel uit van het bestemmingsplan 'Buitengebied, derde herziening', welke is vastgesteld op 2 april 2013. De locatie waar het zonnepanelenveld wordt gerealiseerd, heeft de enkelbestemming 'Water' (zie figuur 2). Daarnaast geldt de functieaanduiding 'specifieke vorm van bedrijf – ontzanding'. De randen van de waterplas hebben de enkelbestemming 'Natuur'.

De voorgenomen realisatie van het drijvende zonnepanelenveld, het plaatsen en het in gebruik nemen van de constructies met zonnepanelen en toebehoren ten behoeve van het opwekken van duurzame energie, past niet binnen het huidige planologische regime. Hiertoe wordt een omgevingsvergunning aangevraagd, in afwijking van het bestemmingsplan, met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onder a, sub 3° Wabo. De aanvraag gaat daartoe vergezeld van de voorliggende ruimtelijke onderbouwing.

Figuur 2: Weergave verbeelding bestemmingsplan 'Buitengebied, derde herziening', ter hoogte van de projectlocatie

1.4 Leeswijzer

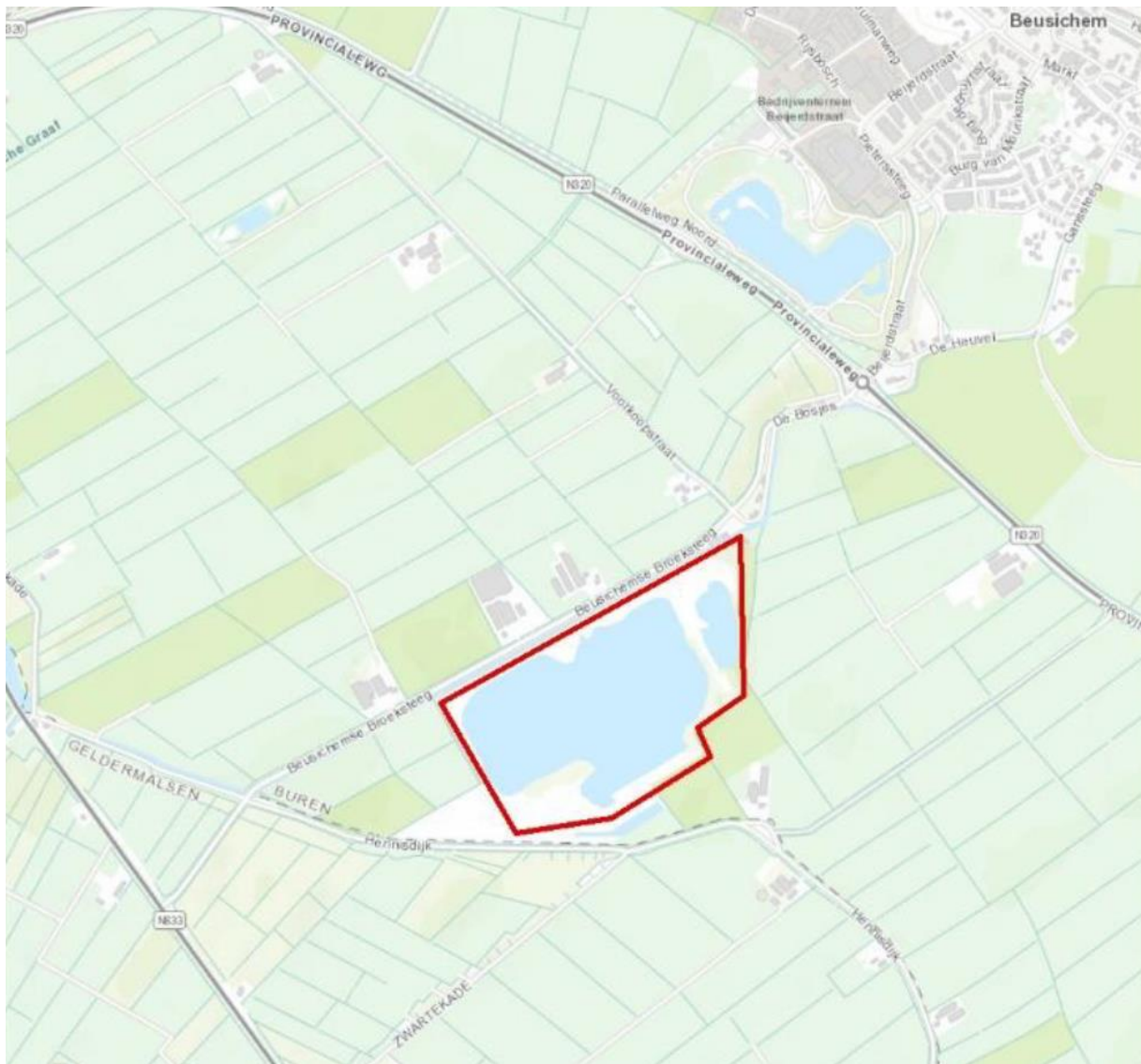
De ruimtelijke onderbouwing is opgebouwd uit 6 hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt eerst ingegaan op het voorgenomen plan. In hoofdstuk 3 komt het beleidskader aan bod. In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het van toepassing zijnde rijksbeleid, provinciaal beleid en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt daarbij getoetst aan dit beleid. Hoofdstuk 4 bevat een waardentoets. Hieruit blijkt welke waarden er in het projectgebied aanwezig zijn en of deze worden aangetast door de ontwikkeling. In hoofdstuk 5 komen de relevante milieuaspecten aan bod. In hoofdstuk 6 wordt tot slot ingegaan op de ruimtelijke, maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

2 Planbeschrijving

2.1 Beschrijving huidige situatie projectgebied

2.1.1 Ligging en omvang projectgebied

Het projectgebied betreft de zandwinplas gelegen ten zuiden van de woonkern Beusichem en ten oosten van de woonkern Culemborg. De plas ligt aan de Beusichemse Broeksteeg en wordt omsloten door agrarische percelen welke onderdeel vormen van de voormalige ruilverkaveling. De plas heeft een oppervlakte van circa 20 hectare en is al enkele jaren in gebruik als zandwinning. Over maximaal 4 jaar zullen de werkzaamheden ten behoeve van de zandwinning worden beëindigd.

Figuur 3: Ligging en begrenzing projectgebied Drijvend zonnepanelenveld Molenkampen (bron: Esri 2020).

2.1.2 Zandwinning gaat samen met natuurontwikkeling

De plas en het direct omliggende gebied wordt 'Molenkampen' genoemd. Dit gebied transformeert naar een nieuw natuurgebied, waarbij door winning van zand een plas wordt gecreëerd. Op dit moment is het grootste deel ontgraven en afgewerkt. Aan de noordzijde van de plas heeft zich de afgelopen jaren een oeverzone met een robuuste groenstructuur ontwikkeld, bestaande uit diverse soorten bomen en struiken, met daartussen kruidlagen en open ruimtes. Op het zuidelijke deel wordt nog zand gewonnen. Ook hier wordt, en is al deels, nieuwe natuur gerealiseerd. Dit betreft een inrichting met droge en natte bossen, afgewisseld met open ruimtes. Hiermee wordt de biodiversiteit vergroot. Het zuidoostelijk gelegen reliëfrijk bos(landschap) zal naadloos aansluiten op het natuurgebied 'De Regulieren'. De Regulieren is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Door de Molenkampen hierop aan te sluiten wordt deze structuur verder versterkt. Ten behoeve van de natuurontwikkeling is 'Inrichtingsplan Molenkampen' opgesteld. Deze is separaat bijgevoegd.

Figuur 4: Foto's van het zicht op de waterplas vanaf de noordzijde

2.1.3 Kenmerken van de plas

Het grootste deel van de plas heeft een waterdiepte van meer dan 10 meter. Langs de oevers ligt een strook ondiep tot zeer ondiep water die in breedte varieert van 5 tot 30 meter. Langs de oostelijke en zuidelijke oever van de plas liggen de breedste delen van deze ondiepe zandplaat. Overal langs de oever is een smalle ondiepe strook met een zandige bodem aanwezig. De ondiepe oeverrand gaat over in talud van 1:4, waarna de diepte groter wordt dan 10 meter. De oevers zijn overal redelijk flauw met een verhouding van 1:6/7 tot ongeveer 5 meter vanaf de rand. De bodem is zandig tot lemig. Op de oevers rondom de plas is veelal een ruige vegetatie aanwezig van rietruigte, braam en struikgewas. Rondom de plas is, afgezien van enkele lantaarnpalen langs de aanrijroute, geen verlichting aanwezig.

2.2 Het plan voor het drijvende zonnepanelenveld

2.2.1 Initiatief voor een drijven zonnepanelenveld

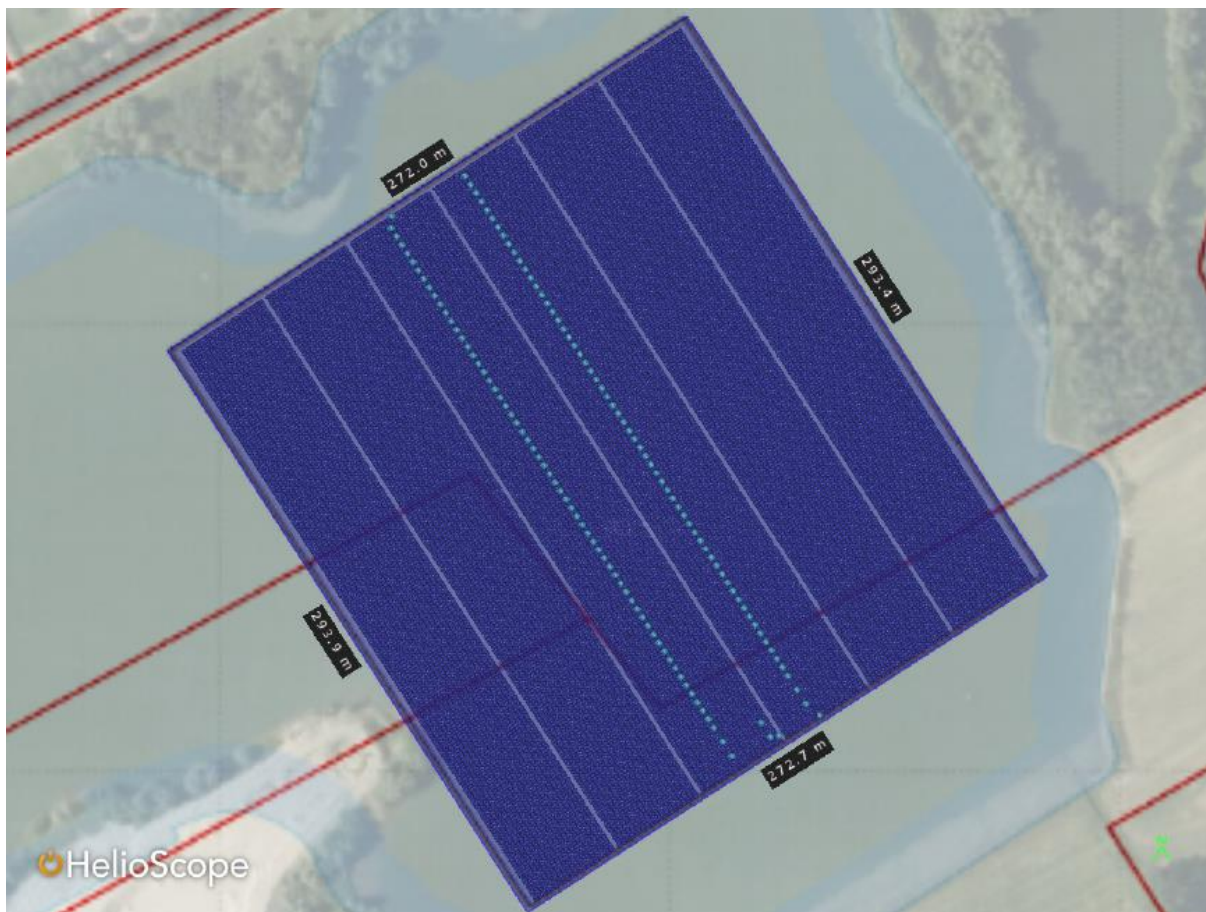
K3Delta wil een bijdrage leveren aan het realiseren van de klimaatdoelstellingen. Hiertoe heeft K3Delta, in afstemming met grondeigenaar Geldersch Landschap & Kastelen, het plan opgevat om een drijvend zonnepanelenveld te realiseren op de plas in het gebied 'Molenkampen'.

2.2.2 De locatiekeuze

De locatiekeuze voor het zonnepanelenveld is zorgvuldig tot stand gekomen. In gebied 'Molenkampen' wordt een nieuw natuurgebied gerealiseerd, waarbij door de winning van zand een plas wordt gecreëerd. De zandwinning is de drager van deze ontwikkeling. Door op de plas ook duurzame energie op te gaan wekken, wordt enerzijds bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen en wordt anderzijds schaarse grond optimaal gebruikt, gecombineerd met natuurontwikkeling. Het drijvende zonnepanelenveld is hier landschappelijk goed inpasbaar binnen de gerealiseerde en nog te realiseren natuur. De plas ligt landschappelijk geïsoleerd ten opzichte van naburige huizen. Langs de Beusichemse Broeksteeg is slechts één enkele zichtlijn van een woning op het westelijke deel van de plas. Deze betreffende woning zal geen zicht op het zonnepanelenveld hebben. Het zonnepanelenveld kan van hieruit goed worden aangesloten op het elektriciteitsnet en de plas wordt niet voor andere doeleinden gebruikt. Zo gaat het opwekken van duurzame energie op deze plek bijvoorbeeld niet ten koste van de landbouwproductie. De verkoeling en schittering van het water draagt bij aan een hoger rendement op de zonnepanelen.

2.2.3 Technische gegevens zonneveld

De plas heeft een grootte van 20 hectare. Het zonnepanelenveld krijgt een grootte van 8 hectare. Dit betreft 40% van de plas. Het zonnepanelenveld zal circa 10 megawatt aan duurzame energie opwekken. De panelen worden in het midden van de plas en in zuidoostelijke richting geplaatst. Deze richting is gelijk aan de bestaande structuur van het landschap. De panelen krijgen een hoogte van 0,93 meter ten opzichte van de waterspiegel. Hierdoor vormt de gehele installatie geen zichtbelemmering. De nokken van de panelen worden, per rij, op dezelfde NAP hoogte geplaatst waardoor de panelen als één element op de plas liggen en een rustig beeld ontstaat. De verankering van de constructie met panelen zal deels uit oeververankering en deels uit bodemverankering bestaan. De reden waarom ook voor bodemverankering gekozen wordt, is dat hierdoor de plas makkelijker toegankelijk is met een boot voor onderhoud. Gezien de ligging van de panelen op de plas, is geen hekwerk nodig. In figuur 5 is de technische overzichtstekening weergegeven.

Figuur 5: Technische overzichtstekening Zonnepanelenveld Molenkampen

2.2.4 Landschappelijke en natuurlijke inpassing drijvend zonnepanelenveld binnen Molenkampen

Op dit moment is het grootste deel van Molenkampen ontgraven en afgewerkt. Aan de noordzijde van de plas heeft zich de afgelopen jaren een oeverzone met een robuuste groenstructuur ontwikkeld, bestaande uit diverse soorten bomen en struiken, met daartussen kruidlagen en open ruimtes. Op het zuidelijke deel wordt nog zand gewonnen. Ook hier wordt, en is al deels, nieuwe natuur gerealiseerd. Dit betreft een inrichting met droge en natte bossen, afgewisseld met open ruimtes. Hiermee wordt de biodiversiteit vergroot. Het zuidoostelijk gelegen reliëfrijke bos(landschap) zal naadloos aansluiten op het natuurgebied 'De Regulieren'. De Regulieren is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Door Molenkampen hierop aan te sluiten wordt deze structuur verder versterkt. Ten behoeve van de natuurontwikkeling is 'Inrichtingsplan Molenkampen' opgesteld. Deze is separaat bijgevoegd. Dit inrichtingsplan bevat een uitgebreide beschrijving van de verscheidenheid aan gerealiseerde en te realiseren natuur. Figuur 6 begeeft de overzichtstekening van het inrichtingsplan weer.

Figuur 6: Overzichtstekening inrichtingsplan Molenkampen

De natuurlijke inrichting van Molenkampen levert een aanzienlijke versterking van de biodiversiteit op. Zodra de zandwinactiviteiten zijn afgerond (over uiterlijk 4 jaar), kan de verdere natuurontwikkeling plaatsvinden. Zo zal het zuidoostelijk gelegen reliëfrijk bos(landschap) naadloos aansluiten op het natuurgebied 'De Regulieren'. De Regulieren is onderdeel van Natuurnetwerk Nederland. Door de Molenkampen hierop aan te sluiten wordt deze structuur verder versterkt. De Regulieren bestaat vooral uit weidegrond met bijzondere vegetaties, populieren en grienden. Het is een vlindergebied waar onder andere de bruine zandoogjes en oranjetippen worden aangetroffen. Verder is het een leefgebied van reeën en vossen. Door de natuurontwikkeling ten zuiden van de plas Molenkampen wordt de samenhang met De Regulieren versterkt.

Doel is om de realisatie van het drijvende zonnepanelenveld zo min mogelijk negatieve invloed te laten hebben op het uitgangspunt om de biodiversiteit met natuurgebied Molenkampen te verhogen. Hiertoe is een programma van eisen opgesteld. Door hier aan te voldoen, wordt ook voldaan aan eisen vanuit de Wet natuurbescherming. Deze eisen zijn:

- Minimale afstand uit de oever tot de drijvende installatie is 30 meter, dit in verband met pleisterende winter- en trekvogels en de vleermuizen;
- De maximale hoogte van de drijvende installatie inclusief panelen is 1 meter;
- De panelen worden onder een helling van 10 – 35 graden geplaatst;
- Er wordt uitgegaan van een zuid-opstelling;
- Er wordt gebruik gemaakt van anti-reflecterende panelen;
- Het klantstation wordt op de oevers geplaatst, bij voorkeur aan de noordzijde waar het vogelscherm wordt gerealiseerd;
- De drijvende installatie bestaat uit verschillende modules en betreft een van de die hieronder worden beschreven;
- Er hoeft geen gebruik gemaakt te worden van een hekwerk i.v.m. brede, ontsluiting door rondom liggende sloot;
- Aanleg van kabel over oeverrand i.v.m. aansluiting op stations;
- Aanleg via toegangsroute aan noordwestzijde;
- Geen beheer voor groen nodig, beheer van panelen alleen via toegangspad.

Aan deze eisen, zoals ook opgenomen in de bijgevoegde 'Quickscan Wet natuurbescherming, Realisatie drijvend zonnepark, waterplas Molenkampen', wordt met het voorliggende plan voldaan. In paragraaf 4.2 van de

voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing is nader ingegaan op de invloed van het voorliggende plan op de natuurwaarden.

Molenkampen wordt openbaar gemaakt voor publiek, middels wandelpaden. Bestaande bruggen (entrees) worden voorzien van leuningen voor een veilige oversteek. De bestaande verharding blijft behouden, waardoor een wandeling door het gebied mogelijk gemaakt wordt.

2.2.5 Inrichtingsplan drijvend zonnepanelenveld

In figuur 7 is het inrichtingsplan voor het drijvende zonnepanelenveld weergegeven. Een goed leesbare versie is separaat bijgevoegd.

Figuur 7: Weergave inrichtingsplan drijvend zonnepanelenveld (in de bijlage is een goed leesbare versie van het inrichtingsplan voor het drijvende zonnepanelenveld opgenomen).

De richting van de zonnepanelen (zuidoostelijk) is gelijk aan de bestaande structuur van het landschap. De panelen krijgen een hoogte van 0,93 meter ten opzichte van de waterspiegel. Hierdoor vormt de gehele installatie geen zichtbelemmering. De nokken van de panelen worden, per rij, op dezelfde NAP hoogte geplaatst waardoor de panelen als één element op de plas liggen en een rustig beeld ontstaat. Tevens blijft een randzone (water zonder panelen) om het zonnepanelenveld geborgd van 30 meter.

2.2.6 Bouw

De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het aanleggen van de gehele technische installatie zal enkele maanden in beslag nemen. Om het zonnepanelenveld aan te sluiten op net zullen de nodige aanpassingen moeten worden gedaan.

2.2.7 Operationeel

Zodra het zonnepanelenveld gerealiseerd is zal het beheerd gaan worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van het zonnepanelenveld en diverse administratieve werkzaamheden.

2.2.8 Looptijd

De looptijd van het drijvende zonnepanelenveld betreft 30 jaar. Hierna wordt het zonnenveld ontmanteld.

2.2.9 Financiële Participatie

De ambities uit het Klimaatakkoord en de vertaling daarvan in de RES moeten uiteindelijk leiden tot concrete projecten die kunnen rekenen op draagvlak. Financiële participatie kan hieraan een bijdrage leveren. Exploitant Vattenfall steunt het streven naar lokaal eigendom en nodigt overheden uit om in projecten samen met de omgeving de best passende mix van mogelijkheden te kiezen. Niet overal bestaan dezelfde kansen en behoeften om financieel risicodragend mee te doen in energieprojecten. Vattenfall onderzoekt bij nieuwe projecten welke mogelijkheden en behoeften er op de betreffende locatie zijn. De directe omgeving staat daarin centraal.

Proces tot nu toe

inmiddels hebben er verschillende keukentafelgesprekken plaatsgevonden, is er een rondleiding georganiseerd op locatie en is een digitale avond georganiseerd, waarbij het initiatief verder is toegelicht. Ook zijn deze momenten gebruikt om de behoefte en mogelijkheden voor participatie te onderzoeken. De resultaten van dit onderzoek zijn vertaald in een aanbod voor de omgeving. Voordat de definitieve investeringsbeslissing voor het project wordt genomen, onderzoeken Vattenfall, K3 en eCoBuren (de lokale energie coöperatie) de volgende opties in chronologische volgorde (dus eerst optie 1, daarna pas optie 2). Hiervoor hebben Vattenfall en eCoBuren een intentieovereenkomst afgesloten.

Optie 1: Lokaal eigenaarschap

Vattenfall is bereid om te onderzoeken of de lokale gemeenschap 100% eigenaar kan worden van het park, nadat het gerealiseerd is. Daarvoor is het een noodzakelijke voorwaarde dat de omgeving aantoonbaar voldoende financiële middelen heeft om de investering te doen om het project te kunnen overkopen van Vattenfall. Dit betekent in de praktijk dat eCoBuren een entiteit opricht waarin inwoners en bedrijven kunnen participeren als aandeelhouders, op het moment dat er zich voldoende inwoners en/of ondernemers hebben gemeld bij eCoBuren om de investering / het in te brengen eigen vermogen te garanderen. Deze entiteit gaat dan optreden als eigenaar en exploitant van het zonnepark. eCoBuren zal de komende periode bekijken hoeveel animo hiervoor is vanuit de omgeving. Vattenfall en eCoBuren sluiten een intentieovereenkomst, waarbij afspraken worden gemaakt over dit proces.

Optie 2: Mee-investeren via obligatielening

Mocht het niet lukken om het park in lokaal eigendom over te nemen, kan in overleg een andere optie vormgegeven worden; mee-investeren via een obligatielening. Een obligatielening werkt als een achtergestelde lening en is een vorm van crowdfunding. Men koopt één of meerdere obligaties voor een X bedrag per stuk,

tegen een vast rendement en een vaste looptijd. Dit kan worden aangeboden via het crowdfundingplatform duurzaaminvesteren.nl, een professioneel en klantvriendelijk platform waar een bestaande en goede relatie mee is. Er geldt een maximum op het totaalbedrag aan uit te geven obligaties, op een gegeven moment zit de regeling dus vol. Het uitgangspunt bij een obligatielening is dat in eerste instantie direct omwonenden en de inwoners van Beusichem-Zoelmond-Asch de mogelijkheid krijgen om te investeren in het zonnepark via het obligatiesysteem. Als er na de eerste ronde nog investeringsruimte over is, kunnen ook geïnteresseerden uit de hele gemeente Buren meedoen. Hoe de investeringsmogelijkheid, bedragen en planning er precies uit gaat zien, wordt pas uitgewerkt op het moment dat het niet uitvoerbaar blijkt om lokaal eigendom (optie 1) vorm te geven. De input vanuit de bewonersavond van 17 mei 2021 wordt hierin meegenomen. Hetzelfde geldt voor de hoogte van het rendement. Die is afhankelijk van de hoeveelheid geproduceerde zonnestroom, de geldende stroomprijs ten tijde van de uitgifte van de obligaties en de relatie met Vattenfall.

Gebiedenfonds

Naast de mogelijkheid om mee te investeren in het park (optie 1 of optie 2) komt er een bijdrage aan het omgevingsfonds van de gemeente Buren. In dit fonds wordt elk jaar een bedrag apart gezet, afhankelijk van de hoogte van de opwek van het park. De (gemeentelijke) richtlijn is 1 Euro per geproduceerde MWh. De bedoeling is dat dit fonds ingezet kan worden voor initiatieven en ideeën voor verduurzaming vanuit de directe omgeving (tot 5 km) van het park. Daarbij kan worden gedacht aan het financieren van zonnepanelen op een verenigingsgebouw. Het idee is dat de omgeving zelf de initiatieven aandraagt en dat de beheerder van het fonds gezamenlijk met de omgeving en de exploitant kijken naar de besteding.

Gebruik van de lokale opgewekte stroom

Afhankelijk van of Vattenfall eigenaar is en blijft van het project (zie optie 1), kan Vattenfall het mogelijk maken om tegen een gereduceerd tarief groene stroom af te nemen van het park. Deze optie wordt dus alleen aangeboden als lokaal eigendom niet mogelijk blijkt. Het verschil tussen een contract bij een andere partij die groene stroom aanbiedt, is dat Vattenfall garandeert dat de groene stroom van dit project komt. Alle stroom die van het net wordt afgehaald wordt op een hoop gegooid. De wijze waarop de stroom wordt opgewekt verschilt. Om ervoor te zorgen dat je zeker weet dat je de groene stroom van dit park koopt, bestaan er garanties van oorsprong (zgn. GVO's). Dit zijn certificaten die gekoppeld zijn aan de stroom die garanderen dat de stroom via het park is opgewekt. Op die manier weet de consument zeker dat wordt bijgedragen aan meer groene stroom op het net.

2.2.10 Omgevingsproces

In 2020 zijn de directe omwonenden geïnformeerd over het initiatief/idee van een drijvend zonnepark op de Molenkampen. Hier hebben verschillende keukentafelgesprekken plaatsgevonden. Daarnaast is er begin 2021 een rondleiding op de locatie georganiseerd voor de omgeving. Daarbij is een verdere toelichting gegeven over de plannen. Ook is de lokale energiecoöperatie aangehaakt, die periodiek via een nieuwsbrief op hun site een update geeft over de ontwikkeling. Verder is er op maandag 17 mei 2021 een bewonersavond georganiseerd. Deze heeft digitaal plaatsgevonden waaraan circa 35 geïnteresseerden hebben deelgenomen. Tijdens deze avond zijn de plannen nogmaals toegelicht. Daarbij is er ook aandacht geweest voor ecologie, techniek en de participatiemogelijkheden. Op deze avond is ook input gevraagd van de aanwezigen. Tot slot is tijdens deze avond toegelicht dat de volgende stap de vergunningsaanvraag is.

Op de website <https://www.k3.nl/projecten/molenkampen> wordt informatie betreffende het voorgenomen project weergegeven.

3 Beleidskaders

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt het relevante beleid dat betrekking heeft op het projectgebied en de voorgenomen ontwikkeling beschreven. Het wordt benaderd vanuit het Rijks-, provinciaal, regionaal en gemeentelijk beleid. Het voorgenomen plan wordt getoetst aan dit beschreven beleid.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 De Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

Nederland staat in de komende jaren voor een aantal opgaven van nationaal belang. De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) stelt dat grote en complexe opgaven zoals klimaatverandering, energietransitie, circulaire economie, bereikbaarheid en woningbouw Nederland flink zullen veranderen. Deze opgaven moeten benut worden om vooruit te komen en tegelijkertijd het mooie van Nederland te behouden. De NOVI biedt perspectief om de grote opgaven aan te pakken. Hierbij is omgevingskwaliteit het kernbegrip: dat wil zeggen ruimtelijke kwaliteit én milieukwaliteit.

Vanuit de NOVI geeft het Rijk kaders en richting voor zowel nationale als decentrale keuzes. Centraal bij de afweging van belangen staat een evenwichtig gebruik van de fysieke leefomgeving, zowel van de boven- als van de ondergrond. In de NOVI wordt gesproken over een 'omgevingsinclusief' beleid. De NOVI beschrijft enerzijds een toekomstperspectief met ambities en anderzijds de nationale belangen in de fysieke leefomgeving en de daaruit voortvloeiende opgaven. Deze opgaven zijn het verschil tussen de ambitie en de huidige situatie en verwachte ontwikkelingen. Waar de opgaven vragen om een geïntegreerde benadering, komen deze samen in vier prioriteiten. Op deze vier prioriteiten zijn beleidskeuzes gemaakt. De vier prioriteiten zijn:

- Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie.
- Duurzaam economisch groeipotentieel.
- Sterke en gezonde steden en regio's.
- Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Om de beleidskeuze weloverwogen te maken worden drie afwegingsprincipes, die helpen bij het afwegen en prioriteren van de verschillende belangen en opgaven, gehanteerd namelijk;

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies.
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal.
- Afwentelen wordt voorkomen.

In de NOVI wordt gesteld dat de klimaatdoelstelling in lijn is met de Parijse klimaatdoelstelling: in 2050 vrijwel geheel klimaatneutraal. De ambitie is dat de omslag naar 100 procent circulair in 2050 gerealiseerd is en dat een zo goed mogelijke inpassing van duurzame energie in de leefomgeving is. In 2050 is Nederland erin geslaagd al deze ontwikkelingen zorgvuldig in te passen of nieuwe landschappen te creëren, met zo min mogelijk hinder of overlast voor mensen en het ecosysteem. De NOVI ziet het van nationaal belang om de internationale afgesproken doelen te behalen. De opgave is dan ook om de broeikasgassen ten opzichte van 1990 te reduceren met tenminste 49 procent in 2030 en met 95 procent in 2050. Een andere opgave is het vervangen van fossiele energiebronnen door duurzame bronnen.

Deze opgaven manifesteren zich rond één van de vier prioriteiten, namelijk prioriteit 'Ruimte voor klimaatadaptatie energietransitie'. In beleidskeuzes van deze prioriteit wordt benoemd dat overheden, marktpartijen en maatschappelijke organisaties samenwerken aan het bijtijds halen van doelstellingen, die in het Klimaatakkoord zijn bepaald. Het Nationaal Programma RES vormt een platform voor onderling samenwerken, vergelijken, leren en uitdagen. De energietransitie kan een hefboom zijn voor kwaliteitsverbetering, zowel ruimtelijke als bijvoorbeeld voor ecologische, economische of sociale verbeteringen. Zonneparken kunnen bijvoorbeeld economische dragers voor het landelijk gebied worden. Daarnaast moeten zonneparken in het landschap worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Voorliggend plan draagt bij aan de (inter)nationale doelstellingen om in 2050 klimaatneutraal te zijn. Daarnaast wordt ingespeeld om de wens om onbenutte terreinen te gebruiken, die bijvoorbeeld niet ten koste gaan van de landbouwproductie. Met voorliggend plan wordt bijgedragen aan de ambities, opgaven en prioriteiten van de NOVI en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven van een zo hoog mogelijke kwaliteit van de leefomgeving.

3.2.2 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. Uitgaande van de verantwoordelijkheden van het Rijk zijn de ambities uitgewerkt in rijksdoelen tot 2028, daarbij is aangegeven welke nationale belangen aan de orde zijn. De tijdshorizon is gesteld omdat in de loop van de tijd nieuwe ontwikkelingen en opgaven kunnen vragen om bijstelling van de rijksdoelen. Voor de ambities zijn rijksinvesteringen slechts één van de instrumenten die worden ingezet. Kennis, bestuurlijke afspraken en kaders kunnen ook worden ingezet. De huidige financiële rijkskaders (begroting) zijn randvoorwaardelijk voor de concrete invulling van die rijksambities. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 14 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke wijze het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor de ontwikkeling van het drijvende zonnepanelenveld is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie moet voldoende ruimte gereserveerd worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (waaronder zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze bronnen hebben relatief veel ruimte nodig.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie vergevorderd is. De ontwikkeling van het drijvende zonnepanelenveld volgt de lijn van de SVIR en doet daarbij geen afbreuk aan de overige nationale belangen.

3.2.3 Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) (inmiddels Natuurnetwerk Nederland (NNN)), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het de verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op de voorgenomen ontwikkeling.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van het drijvende zonnepanelenveld past binnen de regels van het Barro en het Bro. Wel moet worden afgewogen of de ladder voor duurzame verstedelijking van toepassing is op de voorgenomen ontwikkeling.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de SVIR wordt de ladder voor duurzame verstedelijking geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening opgenomen. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij ook een nieuwe 'Laddersystematiek' wordt toegepast. Deze nieuwe regeling is opgenomen in artikel 3.1.6 Bro. De ladder voor duurzame verstedelijking is van toepassing op bestemmingsplannen, uitwerkings- en wijzigingsplannen en omgevingsvergunningen.

De toepassing van de ladder voor duurzame verstedelijking houdt in dat:

'De toelichting bij een bestemmingsplan dat een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt, bevat een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het bestemmingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien.'

Het aanleggen van een zonnepanelenveld is geen nieuw stedelijke ontwikkeling. Op basis van eerdere uitspraken van de Raad van State¹ blijkt dat soortgelijke projecten die niet tot leegstand van bestaande bebouwing leiden, niet als een nieuwe stedelijke ontwikkeling in de zin van het Bro kunnen worden aangemerkt. Voorbeelden hiervan zijn de aanleg van een weg, windpark of een hoogspanningsleiding. Ook de Rechtbank Overijssel heeft in april 2018 geoordeeld dat een zonnepark geen nieuwe stedelijke ontwikkeling betreft (zaaknummer akzwo_ -

¹ Zie: ABRvS 18 februari 2015, ECLI:NL:RVS:2015:448, ABRvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016: 465. ABRvS 16 maart 2016, ECLI:NL:RVS:2016:708.

17_2460 en ak_zwo_17_2461). Een toets aan de Ladder is daarom niet van toepassing. Vanuit een goede ruimtelijke ordening wordt hierna wel ingegaan op de onderbouwing van de behoefte en de argumentatie achter de omvang en de locatie.

1. Er bestaat een behoefte om te komen tot een duurzame energievoorziening. Deze behoefte staat onder andere aangegeven in de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland van de provincie Gelderland, in de Duurzaamheidsvisie van de gemeente Buren en in het Beleidsplan zon en wind van de gemeente Buren.
2. Om voldoende zonne-energie op te kunnen wekken om te kunnen voldoen aan de ambities die zijn verwoord in overheidsbeleid, zijn zonnevelden noodzakelijk.
Voor een economisch rendabel zonneveld dat substantieel bijdraagt aan de duurzaamheidsopgave is een grote oppervlakte nodig die effectief gebruikt kan worden. Een zonneveld met een dergelijke omvang is niet te realiseren op gronden binnen de kernen van de gemeente Buren. Er zijn geen gronden met een dergelijke omvang binnen de kernen beschikbaar, waarbij de realisatie ook financieel uitvoerbaar is. Over het algemeen is er reeds bebouwing aanwezig of is de betreffende grond gereserveerd voor andere functies.
Het projectgebied van deze ontwikkeling ligt in het landelijk gebied, waarbij de realisatie financieel uitvoerbaar en inpasbaar is (ruimtelijk en landschappelijk). Het is financieel essentieel dat het zonneveld binnen een relatief korte afstand wordt aangesloten op het elektriciteitsnet, wat hier het geval is. Het zonneveld is goed te bereiken en er is geen direct zicht op het zonnepanelenveld voor omwonenden, door de goede landschappelijke inpassing.
Het zonneveld wordt aangelegd voor de duur van 30 jaar, en wordt planologisch mogelijk gemaakt middels een omgevingsvergunning. Aan het einde van de looptijd worden de percelen weer opgeleverd met de functie en bestemming zoals deze is verkregen.
3. Het zonneveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via een ontsluiting aan de noordwestzijde, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. Het zonnepanelenveld kan op een veilige manier worden ontsloten.

3.2.4 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het Klimaatakkoord vastgesteld. Het Kabinet heeft met het nationale Klimaatakkoord een centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgas in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het kabinet pleit in Europa voor een broeikasgasreductie van 55% in 2030. Het centrale doel van het Klimaatakkoord, het terugdringen van de uitstoot van broeikasgas, raakt aan het leven van alledag.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het te realiseren zonnepanelenveld draagt bij aan de doelstellingen zoals benoemd in het vastgestelde Klimaatakkoord.

3.2.5 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Het Energieakkoord streeft naar een kosteneffectieve uitrol van grootschalig hernieuwbare energieopwekking. Deze strategie biedt zekerheid voor investeerders. Het levert nieuwe banen op. Het lokt innovaties uit. Dit verlaagt de kosten en het draagt bij aan versterking van de concurrentiepositie van Nederlandse bedrijven. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 16% in 2023.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De voorgenomen ontwikkeling levert een bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 16% duurzaam opgewekte energie in 2023.

3.2.6 Rijk investeert in duurzame energie

De afgelopen jaren heeft de overheid diverse doelstellingen geformuleerd betreffende het opwekken van duurzame energie. Om deze doelstellingen te behalen worden initiatieven voor het opwekken van duurzame energie gesubsidieerd. Voor de realisatie van zonnenvelden kan SDE++ subsidie worden aangevraagd.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De subsidie-regeling vanuit het Rijk laat zien dat het Rijk dergelijke initiatieven voor het opwekken van duurzame energie stimuleert.

3.2.7 Brief minister Wiebes aan Tweede Kamer

Op 23 augustus 2019 heeft Minister Wiebes een brief gestuurd aan de Tweede Kamer betreffende de beantwoording moties Dik-Faber over een zonneladder als nationaal afwegingskader bij inpassing van zonne-energie. In deze brief benadrukt minister Wiebes, vanuit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit en vanuit de zorgen van mensen over de impact van de energietransitie op hun leefomgeving, dat zorgvuldig moet worden omgegaan met landbouwgronden en natuur en dat het belangrijk is dat beschikbare ruimte op daken en andere terreinen (zoals snelwegen en vuilnisbelten), maximaal wordt benut.

Het kabinet is daarom met het IPO, de VNG en maatschappelijke organisaties een voorkeursvolgorde overeengekomen, die voorziet in het ontzien van landbouw- en natuurgronden en het stimuleren van zon op daken. Deze voorkeursvolgorde is in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgenomen, die provincies en gemeenten kunnen benutten om af te wegen waar zon-PV het beste kan worden ingepast. De afwegingprincipes van de NOVI leiden tot een voorkeur voor zonnepanelen op daken en gevels van gebouwen. Vanuit diezelfde principes hebben daarna onbenutte terreinen in bebouwd gebied de voorkeur. Om aan de gestelde energiedoelen te voldoen, kan blijken dat ook locaties in het landelijk gebied nodig zijn. Ook in dat geval gaat de voorkeur uit naar het zoeken van slimme functiecombinaties. Hoewel natuur- en landbouwgebieden daarbij niet volledig worden uitgesloten, ligt de voorkeur bij gronden met een andere primaire functie dan landbouw of natuur, zoals waterzuiveringsinstallaties, vuilnisbelten, binnenwateren of bermen van spoor- en autowegen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan voldoet aan de genoemde voorkeursvolgorde. Met alleen zonnepanelen op daken worden de duurzaamheidsdoelstellingen in de gemeente Buren niet gehaald. Er zijn daarom ook zonnenvelden noodzakelijk. Door op de plas Molenkampen ook duurzame energie op te gaan wekken, wordt enerzijds bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen en wordt anderzijds schaarse grond optimaal gebruikt, gecombineerd met natuurontwikkeling. Zo gaat het opwekken van duurzame energie op deze plek bijvoorbeeld niet ten koste van de landbouwproductie. De verkoeling en schittering van het water draagt bij aan een hoger rendement op de zonnepanelen.

3.2.8 Conclusie Rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders en regelgeving van het Rijk. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt de ontwikkeling bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Klimaatakkoord en in het Energieakkoord voor duurzame groei.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Gelders Energieakkoord

In het netwerk van het Gelders Energieakkoord werken bijna 250 Gelderse organisaties samen. Inzet is 55% minder CO₂-uitstoot in 2030 en een klimaatneutrale provincie in 2050. De opwekking van duurzame stroom levert indirect een grote bijdrage aan de CO₂-reductie. In 2030 moet 8,3 TWh per jaar aan duurzame stroom opgewekt worden. Daarmee wordt jaarlijks 8,5 Mt CO₂-uitstoot voorkomen. Hiervoor zijn ca. 450 windturbines en 1.800 ha zonnevelden noodzakelijk. Zon en wind vormen geen uitdaging meer op techniek of exploitatie maar des te meer op het sociale vlak: voldoende draagvlak geeft geaccepteerde en versnelde realisatie en vraagt inzicht in het ruimtelijk proces.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan draagt bij aan het doel om 1.800 ha aan zonnevelden te realiseren. Hierbij is een locatie gekozen die goed landschappelijk is ingepast, en waar geen direct zicht op is voor omwonenden. Ook wordt een zorgvuldig omgevingsproces doorlopen en is sprake van financiële participatie. Hiermee sluit het plan aan op doelstellingen zoals geformuleerd in het Gelders Energieakkoord.

3.3.2 Omgevingsvisie Gaaf Gelderland

De Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is door Provinciale Staten vastgesteld op 19 december 2018 en in werking getreden op 1 maart 2019. In de Omgevingsvisie Gaaf Gelderland is beleid opgenomen betreffende de energietransitie. Het energievraagstuk is een wereldwijd vraagstuk. Het gaat aan niemand voorbij en raakt iedereen, ook in Gelderland. 'Oude' manieren van energie opwekken en gebruiken hebben teveel negatieve effecten en passen niet meer. Nieuwe manieren zijn nodig. Het provinciale streven is dat Gelderland in 2050 volledig klimaatneutraal is. Het begin van verandering is er, maar het tempo en de kracht waarmee moeten flink omhoog, wil Gelderland in de toekomst schoon en gezond blijven. Er is geen tijd te verliezen.

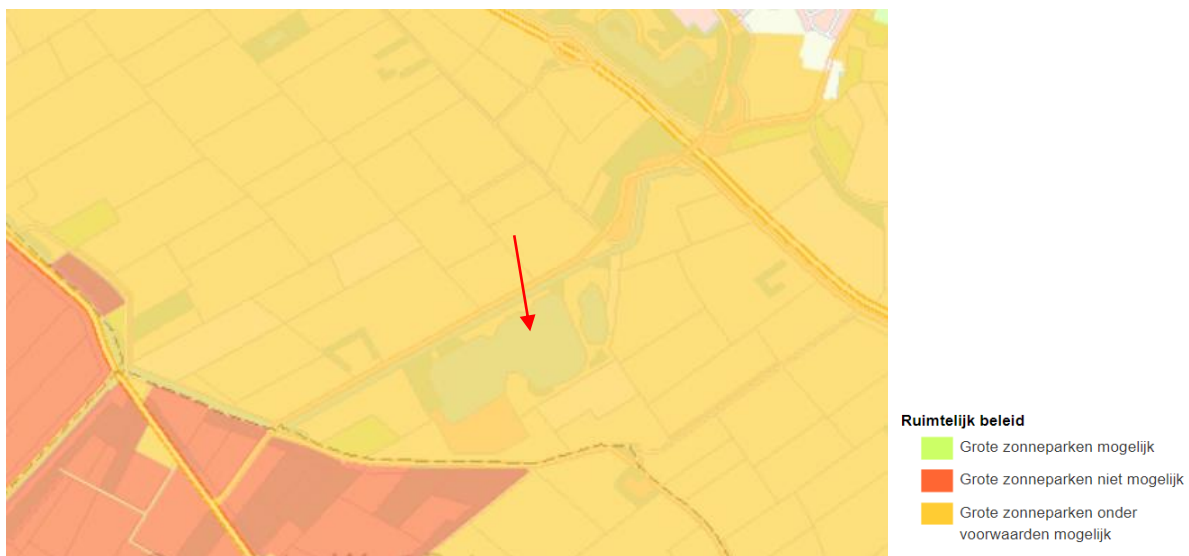
In 2030 wil de provincie – als tussenstap – dan ook verder zijn dan landelijk is afgesproken. Forse ingrepen in de gebouwde omgeving zijn nodig om de overstap naar alternatieve, duurzame energiebronnen voor elkaar te krijgen. Om te beginnen, zet de provincie in op energiebesparing en het terugdringen van het energieverbruik door isolatie en efficiëntere toepassingen: in huizen en gebouwen, bij verkeer en vervoer, in de industrie, in de landbouw. Daarnaast zet de provincie in op duurzame opwekking. Wind, zon, biomassa, waterstof, geo- en aquathermie en waterkracht; ze zijn allemaal van belang en nodig. De provincie stimuleert de ontwikkeling en toepassing van nieuwe technologieën. En: de provincie pakt de kansen die dit biedt voor de werkgelegenheid door de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt op dit vlak te versterken. Voor het opwekken, opslaan en transporteren van duurzame energie is ruimte nodig; veel ruimte. Windturbines, zonneparken, warmtecentrales, (mest)vergisters, waterkrachtcentrales moeten een plek krijgen in het Gelderse landschap, wil de provincie de ambitie halen. In de bodem zoekt de provincie naar mogelijkheden voor het benutten van aardwarmte (geothermie). Dit raakt de leefomgeving van alle Gelderlanders en kan botsen met sterke Gelderse kwaliteiten – zoals de natuur, het rivierenlandschap met haar uiterwaarden, het zicht op het mooie erfgoed.

Tegelijkertijd ontbreekt het in de Gelderse steden vaak aan ruimte om duurzame alternatieven in te passen. De provincie ziet al veel, en steeds meer, energie-initiatieven van onderop komen: zonneakkers, windmolens. Deze initiatieven wil de provincie verder ontwikkelen. Maar er is meer nodig: een gezamenlijke regionale aanpak.

Samen met partners moet de provincie bepalen waar de noodzakelijke extra meters gemaakt kunnen worden en waar initiatieven zich niet en waar wel kunnen ontwikkelen en onder welke voorwaarden, bijvoorbeeld langs wegen of op vrijgekomen landbouwgronden. Niet zomaar en overal, maar met oog voor de kwaliteiten die Gelderland uniek maken. Hier zet de provincie zich in en pakt door, als dat nodig is.

Ruimtelijk beleid

In de Omgevingsvisie heeft de provincie Gelderland locaties aangewezen waar zonnevelden (zonneparken) mogelijk zijn, niet mogelijk zijn en mogelijk zijn onder voorwaarden. Ontwikkeling van zonneparken is bijvoorbeeld niet mogelijk in Weidevogelgebieden en het Gelders Natuurnetwerk. Onder voorwaarden zijn zonneparken mogelijk in bijvoorbeeld de Groene Ontwikkelingszone. Locaties waar grote zonneparken mogelijk zijn bestaan uit gebieden waar de gebiedskwaliteiten geen obstakel vormen. Dit is weergegeven op de themakaart 'Ruimtelijk beleid'. Het projectgebied behoort tot een gebied die aangewezen is als gebied waar zonneparken onder voorwaarden mogelijk zijn. Dit is te zien op de themakaart 'Ruimtelijk beleid', weergegeven in figuur 8. Het 'onder voorwaarden' is opgenomen gezien de ligging in 'Nationaal Landschap'.

Figuur 8: Uitsnede themakaart 'Ruimtelijk beleid' (bron: Omgevingsvisie Gaaf Gelderland), waarbij met rode pijl het projectgebied voor het zonnepanelenveld is aangeduid.

Op deze plek is de realisatie van grote zonneparken mogelijk, mits deze de kernkwaliteiten van het landschap niet aantasten. Het betreft hier Nationaal Landschap 'Rivierenland', gelegen buiten het 'Gelders Natuurnetwerk' en buiten de 'Groene Ontwikkelzone' en deelgebied 'De Regulieren'. Dit betreft gedeeltelijk fraai kleinschalig oeverwallandschap langs sterk meanderende Linge met karakteristieke dorpen en fruitteelt en gaaf oud bouwland bij landgoed Mariënwaerdt. Ook zijn er gave open kommen ten noorden van de Linge met weidebouw, grienden, populierenbosjes en eendenkooien, patronen van sloten en weteringen en wegbeplanting langs rechte wegen, in contrast met kleinschaligheid van Lingelandschap.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorgenomen plan voor de realisatie van een zonnepanelenveld op de zandwinplas Molenkampen tast geen kernkwaliteiten van het landschap aan. Het zonnepanelenveld krijgt een maximale hoogte van 0,93 en blijft daarmee onder ooghoogte. Het wordt gerealiseerd binnen het natuurgebied Molenkampen, en is van buiten dit natuurgebied niet te zien.

Natuur- en landschapsbeleid

Een compact en hoogwaardig netwerk van onderling verbonden natuurgebieden is het streven voor de provincie Gelderland. Versterking en behoud van het landschap liggen hieraan ten grondslag. In Gelderland zijn bepaalde gebieden aangewezen voor bescherming van de omgevingscondities, natuurwaarden en potentiële waarden. Deze gebieden behoren tot het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en de Groene Ontwikkelingszone (GO).

Het GNN is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuur van provinciaal, nationaal en internationaal belang dat dient als ecologische verbindingszone. De gebieden zijn ook onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). In het Gelders Natuurnetwerk is het niet mogelijk om nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren, tenzij deze een substantiële bijdrage leveren aan het algemeen belang. De Groene Ontwikkelingszone (GO) zijn wel ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk indien deze samengaan met verontwikkeling van natuur. De weidevogelgebieden, ecologische verbindingszones en rustgebieden voor winterganzen maken deel uit van de GO.

Figuur 9: Uitsnede themakaart natuur- en landschapsbeleid (bron: Omgevingsvisie Gaaf Gelderland), waarbij met rode pijl het projectgebied voor het zonnepanelenveld is aangeduid.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van beschermde natuurgebieden (zie figuur 9), maar er ligt wel een GNN-gebied in de nabijheid. Ten zuiden ligt GNN-gebied 'De Regulieren'. Het natuurgebied Molenkampen wat nu wordt ontwikkeld, sluit qua natuurdoeltypen aan op dit GNN-gebied. De realisatie van een zonnepanelenveld van 8 hectare op de plas, heeft geen negatief effect op het GNN-gebied. Zie hiertoe ook de separaat bijgevoegde Toetsing Wet natuurbescherming.

3.3.3 Omgevingsverordening Gelderland

Een Omgevingsverordening is een juridische vastlegging van de onderdelen behorende tot de Omgevingsvisie. Hierin stelt de provincie regels aan bestemmingsplannen van gemeenten. Provinciale Staten van Gelderland hebben op 24 september 2014 de Omgevingsverordening Gelderland vastgesteld. Op 19 december 2018 zijn de meest recente wijzigingen in de Omgevingsverordening vastgesteld. Deze wijzigingen zijn op 1 maart 2019 in werking getreden. De provincie beschikt over een palet van instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. De Omgevingsverordening is er een van. De verordening voorziet ten opzichte van de Omgevingsvisie niet in nieuw beleid en is daarmee dus beleidsneutraal. De inzet van de verordening als juridisch instrument om de doorwerking van het provinciaal beleid af te dwingen is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen.

De Omgevingsverordening richt zich net zo breed als de Omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving in de Provincie Gelderland. Dit betekent dat vrijwel alle regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving opgenomen zijn in de Omgevingsverordening. Het gaat hierbij om regels op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en bodem. De verwachting is dat de Omgevingsverordening op termijn alle regels zal gaan bevatten die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Over zonnevelden laat de Omgevingsverordening zich niet specifiek uit. De provincie Gelderland heeft de besluitvorming en uitvoering van het beleid voor zonnevelden neergelegd bij de gemeenten.

Wel is het relevant dat het projectgebied binnen Nationaal Landschap 'Rivierenland' ligt. Dat de kernkwaliteiten van het Nationale Landschap niet mogen worden aangetast is geborgd in artikel 2.56 van de Omgevingsverordening. In paragraaf 3.3.2. van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing is onderbouwd dat de kernkwaliteiten van dit Nationale Landschap met het voorliggende plan niet worden aangetast. Ook is onderbouwd dat het voorliggende plan geen negatieve invloed heeft op het zuidelijk gelegen GNN-gebied 'De Regulieren' (zoals geborgd in afdeling 2.6 van de Omgevingsverordening).

Tot slot ligt het projectgebied in 'Intrekgebied'. De regels betreffende intrekgebieden zijn opgenomen in artikel 3.33 van de Omgevingsverordening. Het is verboden in een intrekgebied werken tot stand te brengen of handelingen te verrichten ten behoeve van de winning van fossiele energie (zoals aardgas, aardolie en steenkoolgas). Hier is geen sprake van.

Hiermee kan worden geconcludeerd dat het voorliggende plan past binnen de geldende Omgevingsverordening.

3.4 Regionaal beleid

3.4.1 Regionale Energiestrategie FruitDelta Rivierenland

In 2019 is het nationaal Klimaatakkoord gesloten. Het is de Nederlandse uitwerking van de internationale klimaatafspraken van Parijs (2015). Nederland is opgedeeld in 30 energie-regio's op initiatief van gemeenten, provincies en waterschappen. Elke gemeente, provincie en ook hoogheemraadschap werkt op dit moment binnen deze regio's samen met stakeholders aan een Regionale Energiestrategie (RES). De RES is een instrument om gezamenlijk te komen tot keuzes voor de opwekking van duurzame elektriciteit, de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur.

De gemeente Buren maakt deel uit van de Regio FruitDelta Rivierenland. In de concept-RES heeft deze regio een conceptbod van 0,632 TWh gedaan, aan op te wekken duurzame energie, om zo bij te dragen aan het halen van de klimaatdoelstellingen zoals o.a. afgesproken in het Gelders Energie Akkoord. Dit bod bestaat uit grootschalige 176 hectare zonnenvelden en 42 windturbines op basis van bestaande en geplande projecten en de regionale warmtekaart. Hiermee zet de regio een eerste stap in de Rivierenlandse ambitie voor een duurzame, betaalbare energievoorziening, voor en door de regio. Richting de RES 1.0 van deze regio, die naar verwachting op 1 maart 2021 wordt aangeboden, wordt de tweede stap gezet. Hierbij wordt gestreefd naar minimaal een verdubbeling van dit bod.

Voor elke gemeente is een zon- en windladder opgesteld. Zo'n ladder geeft aan waar kansen worden gezien voor zonnenvelden en windturbines, en op welke manier die in het landschap kunnen worden ingepast. De zon- en windladder zijn niet bedoeld om een volgorde in de tijd aan te geven, maar laten zien hoe kansrijk elk type landschap is om zon of wind te plaatsen. Ze bieden ook een concreet handvat voor gemeenten op het moment dat initiatiefnemers voor zon- of windprojecten aankloppen voor een vergunning. Voor de zon- en windladder van de gemeente Buren wordt verwezen naar paragraaf 3.5.2 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De realisatie van een zonnepanelenveld van 8 hectare op de zandwinplas Molenkampen, met een vermogen van circa 10 MWp, past binnen de ambities die binnen de RES Regio FruitDelta Rivierenland zijn geformuleerd. Ook past het initiatief binnen de zon- en windladder die voor de gemeente Buren is opgesteld. Dit wordt nader onderbouwd in paragraaf 3.5.2 van deze Ruimtelijke Onderbouwing.

3.5 Gemeentelijk beleid

3.5.1 Klimaatvisie

De gemeente Buren wil voldoen aan de afspraken in het Klimaatakkoord en aan de Klimaatwet. Ze heeft zich gecommitteerd aan het Gelders Energie Akkoord en hiermee ook aan het lokaal opwekken van duurzame energie. Op het gebied van de energietransitie heeft de gemeente ambities opgesteld: in 2030 wil Buren de CO₂-uitstoot door middel van duurzaam opgewekte energie met 55% verminderen ten opzichte van 1990. Het einddoel is een vermindering van 95% in 2050. Om dit te bereiken is lokale productie van duurzame energie noodzakelijk.

In de Klimaatvisie van de gemeente Buren (door de gemeenteraad vastgesteld op 19 mei 2020) staat hoe de gemeente Buren de energietransitie de komende tientallen jaren vorm gaat geven. Speerpunten hierin zijn:

- energiebesparende maatregelen;
- het opwekken van zonne- en windenergie;
- aardgasvrije woningen en bedrijven;
- het stimuleren van een circulaire economie;

- het aanpassen van de leefomgeving aan het veranderende klimaat; en
- verduurzaming van de gemeentelijke organisatie.

De opbrengsten van de energielandschappen moeten ten goede komen aan de Burense gemeenschap (streven van minimaal 50% van de opbrengsten voor voorzieningen, inwoners, ondernemers, gemeente). De energielandschappen houden rekening met natuurwaarden voor fauna en flora. De verdeling tussen energieopwekking door zon en wind (de zogenaamde energiemix) en de waarde voor natuur, landschap en de agrarische functie weegt de gemeente voortdurend af. Zonnevelden realiseren op grote plassen is als kansrijk aangemerkt. Hierbij zijn met name zandwinplassen genoemd, waarvan een beperkt oppervlakte wordt gebruikt. Dit in combinatie met het investeren in recreatie, groen en natuur.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan past binnen de Klimaatvisie. In gebied 'Molenkampen' wordt een nieuw natuurgebied gerealiseerd, waarbij door de winning van zand een plas wordt gecreëerd. De zandwinning is de drager van deze ontwikkeling. Door op de plas ook duurzame energie op te gaan wekken, wordt enerzijds bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen en wordt anderzijds schaarse grond optimaal gebruikt, gecombineerd met natuurontwikkeling. Het drijvende zonnepanelenveld is hier landschappelijk goed inpasbaar binnen de gerealiseerde en nog te realiseren natuur en het gebied wordt opengesteld. 40% van de zandwinplas wordt bedekt met zonnepanelen, waarmee een relatief beperkte oppervlakte wordt gebruikt. Het doel is dat de directe omgeving voor tenminste 50% financieel kan participeren, of zelfs 100% (zie paragraaf 2.2.9). Samen met Vattenfall en de Energiecoöperatie eCoBuren wordt hier invulling aangegeven.

3.5.2 Beleidsplan zon en wind

In de Duurzaamheidsvisie heeft de gemeente Buren haar visie op het duurzaamheids- en klimaatbeleid geformuleerd. In deze visie staat dat vervolgens de beleidskaders voor het zon- en windbeleid vastgesteld moet worden. Met dit Beleidsplan zon en wind is hieraan tegemoet gekomen, afgestemd met de Regionale Energiestrategie (RES) en de zogenaamde denkrichtingen uit de RES. Op basis daarvan zijn in het beleidsplan de mogelijkheden en keuzes rond zon en wind in Buren opgepakt. Het gaat om de grootschalige ontwikkelingen van zon en wind, afgestemd in regionaal verband. De Beleidsnota geeft ook ruimte aan kleinschaligere lokale ontwikkelingen, dit om ook lokaal gedrag en innovatieve ontwikkelingen door en voor inwoners, collectieven of bedrijven mogelijk te maken.

In deze beleidsnota staat niet alleen de Burense visie op de ontwikkeling van zon- en windenergie, het geeft als het gaat om grootschalige projecten, ook de Burense inbreng in de verdere regionale afstemming voor RES 1.0 weer. Deze moet voor 1 juni 2021 regionaal vastgesteld worden als ambitie van Rivierenland tot 2030 voor het opwekken van zon- en windenergie. Het gaat daarbij concreet om de definitieve vaststelling van de zoekgebieden (waar) en op basis van de energiemix de aantallen windmolens en ha zonnevelden (hoeveel). Deze RES 1.0 geeft in het verlengde van de regionale ambitie ook de bijdrage aan die van Buren gevraagd wordt.

50% lokale betrokkenheid

Om ervoor te zorgen dat minimaal 50% van de opbrengsten van het nieuwe energielandschap ten goede komt aan voorzieningen, inwoners of ondernemers zijn er verschillende mogelijkheden (lokaal rendement) waar aan gedacht kan worden:

- Planschade
- Gebiedsfonds
- Duurzaamheidsfonds
- Omgevingsfonds
- Financieel deelnemen 'lokale participatie' of 'lokaal eigendom'
- Sociale grondvergoedingen

- Regelingen voor omwonenden
- Bijdrage aan het verbeteren van natuur

De voorkeuren en uitgangspunten voor lokaal rendement van Buren zijn nog in ontwikkeling, maar de gedachten gaan uit naar vergoedingen voor omwonenden/grondeigenaren, lokaal eigendom aan de hand van een coöperatie en een duurzaamheidsfonds. Aan de hand van deze instrumenten wordt lokaal eigendom gecombineerd met draagvlak voor duurzame energie en gemeente breed rendement.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Bij het voorliggende project worden diverse mogelijkheden geboden voor financiële participatie. Deze mogelijkheden zijn beschreven in paragraaf 2.2.9 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing.

Met de lokale energiecoöperatie eCoBuren wordt onderzocht of het mogelijk is om nadat het park is gerealiseerd dit park in lokaal eigendom over te nemen. Hiervoor moet er een organisatie worden opgericht, waarin de bewoners vertegenwoordigd worden, en voldoende geld worden opgehaald om dit te realiseren. Tot en met de bouw van het park heeft de energiecoöperatie de tijd om dit te onderzoeken en uit te werken (zie paragraaf 2.2.9).

De zoekgebieden voor grootschalige initiatieven

Voor het zon- en windbeleid (grootschalige initiatieven) zijn vanuit de regionale RES drie denkrichtingen ontwikkeld. Het gaat dan om:

- Langs infrastructuur
- In de kom
- Energieparken

Tijdens de inwonersbijeenkomsten voor het nieuwe beleidsplan, is het volgende beeld naar voren gekomen:

- Binnen de zoekgebieden is er een voorkeur voor het plaatsen van windmolens en zonnepanelen langs de A15 en een energiepark bij Medel.
- De bundeling van grotere projecten zon en wind.
- Enige ruimte in het 'verdere gebied' voor robuust landschappelijk ingepast zonnevelden.
- Aandacht voor de waarden en functies in het gebied en de kwaliteiten van het Burense landschap zoveel mogelijk behouden.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende project wordt niet aangemerkt als grootschalig initiatief, waarvoor deze zoekgebieden zijn aangewezen.

Ook mogelijkheden voor zon op water

In Buren zijn een aantal grotere wateroppervlakken die in principe geschikt zijn voor zon op water. In de praktijk is dit nog een tamelijk nieuwe ontwikkeling en uitgekristalliseerde uitvoeringskaders ontbreken. Het is daarom feitelijk niet mogelijk beleidskaders op te stellen. Initiatieven zullen incidenteel benaderd worden als het gaat om de inpassingscriteria als ecologisch effect en resterend vrij wateroppervlak van bijvoorbeeld minimaal 50%. Daarbij gelden wel de meer algemene criteria en maximeringen. Dit betreffen met name een goede landschappelijke inpassing, waarbij moet worden aangesloten op de karakteristieken van het landschap. Zo moet het plan passend zijn bij de schaal van het landschap, met een logische opstelling van panelen. Hekwerken moeten zoveel mogelijk uit het zicht worden geplaatst en de impact van overige bouwwerken, zoals de transformatoren, moet worden beperkt. Tot slot is er een voorkeur voor multifunctioneel ruimtegebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Door op de zandwinplas ook duurzame energie op te gaan wekken, wordt enerzijds bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen en wordt anderzijds schaarse grond optimaal gebruikt, gecombineerd met natuurontwikkeling. Het drijvende zonnepanelenveld is hier landschappelijk goed inpasbaar binnen de

gerealiseerde en nog te realiseren natuur. De plas ligt landschappelijk geïsoleerd ten opzichte van naburige huizen. Langs de Beusichemse Broeksteeg is slechts één enkele zichtlijn van een woning op het westelijke deel plas. Deze betreffende woning zal geen direct zicht op het zonnepanelenveld hebben. Het zonnepanelenveld krijgt een grootte van 8 hectare en bedekt hiermee 40% van de plas (waar maximaal 50% is toegestaan). De panelen worden in rechte rijen, middenop de plas geplaatst, en krijgen een hoogte van 0,93 meter. Hiermee vallen ze onder ooghoogte, en hebben ze relatief weinig impact, gezien vanaf de wandelpaden om de plas. Er worden geen hekwerken toegepast en overige bouwwerken (zoals de transformatoren) zullen landschappelijk worden ingepast. De realisatie van het zonnepanelenveld heeft ecologisch geen negatieve impact. Zie hiertoe paragraaf 4.2 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing.

Vereisten aan indiening

Er dient een plan ingediend te worden, bestaande uit verschillende planonderdelen. Deze planonderdelen, inclusief de toelichting, zijn weergegeven in figuur 10. Voor het voorliggende initiatief wordt een uitgebreid omgevingsproces doorlopen. In de te verlenen omgevingsvergunning zal worden bepaald dat het zonnepanelenveld na uiterlijk 30 jaar zal worden opgeruimd, en dat eventuele schade zal worden hersteld. Dit zal ook worden opgenomen in de op te stellen anterieure overeenkomst, die wordt afgesloten tussen gemeente en initiatiefnemer.

Planonderdelen	Toelichting
<i>Inrichting</i>	- De initiatiefnemer presenteert een ontwerp inclusief een toelichting. - In het ontwerp en de toelichting laat de initiatiefnemer zien hoe de randvoorwaarden en aanwijzingen zijn verwerkt. - Een overzichtsplattegrond met doorsneden is zeer gewenst, waar mogelijk aangevuld met tekeningen, fotobewerkingen of ander beeldmateriaal.
<i>Participatie</i>	- De initiatiefnemer geeft aan voor welke vorm van participatie met de omgeving zij kiest en hoe belanghebbenden betrokken worden in het proces. - Op basis van de participatieladder beschrijft de initiatiefnemer de mate van betrokkenheid (informerende, consulteren, ad hoc of structureel betrekken, etc.). - De initiatiefnemer stelt het zonnenveld voor 50% open voor lokaal rendement. In het plan is beschreven op welke manier dit gebeurt.
<i>Beëindiging</i>	- De initiatiefnemer geeft aan dat hij aan het einde van de termijn zorgt dat de zonnenvelden worden opgeruimd en het gebied bij eventuele schade wordt hersteld.

Figuur 10: Planonderdelen uit Beleidsplan zon en wind van de gemeente Buren

3.5.3 Structuurvisie 2009-2019

De Structuurvisie 2009-2019 bevat de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van de gemeente Buren, alsmede de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijke beleid. De structuurvisie bevat voor iedere kern kenmerken die waardevol en behoudenswaardig zijn. Ook zijn per kern de bijzondere kwaliteiten van het omliggende buitengebied aangeduid, waaronder waardevolle gebieden, landschappelijke grenzen, bufferzones, waardevolle landschapselementen, kenmerkende kleinschaligheid en waardevolle ruimtelijke relaties. De structuurvisie vormt een leidraad voor de beoordeling van nieuwe plannen en initiatieven. De gemeente kent weinig verstedelijking, waardoor kwaliteiten als rust, ruimte en een schoon milieu nog ruimschoots aanwezig zijn. Het ruimtelijk beleid van de gemeente is erop gericht deze kwaliteiten te behouden en verder uit te bouwen, zodanig dat deze kwaliteiten bepalend worden voor het imago van de gemeente. Nieuwe ontwikkeling dienen aan te sluiten bij de karakteristiek van het landschap en respect tonen naar het cultuurhistorisch verleden.

Ligging projectgebied in komgronden

Het projectgebied voor het zonnepanelenveld ligt in het landschapstype 'komgronden' (zie figuur 11). Komgronden kenmerken zich grotendeels door een open en grootschalig landschap. Nadat er een goede ontwatering werd gerealiseerd en de later volgende ruilverkaveling is hier een rationeel landschap ontstaan, dat grotendeels als grasland in gebruik is. Er is nauwelijks opgaande beplanting, op enkele lanen na. Dit zijn meestal populierenlanen. Ook is hier en daar een fruit- of boomgaard ontwikkeld. In deze gebieden wordt ingezet om de openheid te behouden.

Figuur 11: Weergave kaart 'inventarisatie groen en water' uit de Structuurvisie 2009-2019, waarbij met rode pijl het projectgebied voor het zonnepanelenveld is aangegeven.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het voorliggende plan ligt binnen het reeds te realiseren natuurgebied 'Molenkampen'. De realisatie van een zonnepanelenveld, met relatief lage panelen van 0,93 meter op de zandwinplas tast de karakteristieken van het kenmerkende landschap hier niet aan.

Stimuleren realisatie van aantrekkelijke landschappen en natuur

Een helder leesbaar en fraai landschap is van groot belang voor diverse economische ontwikkelingen. Door een aantrekkelijk groen- en waterrijk landschap te behouden en ontwikkelen ontstaat een omgeving waarin het goed wonen en werken is en er dus, ruimtelijk gezien, een goed vestigingsklimaat is. Ook voor een economische functie als recreatie en toerisme is een aantrekkelijk landschap van groot belang. Groen en water kunnen ingezet worden als drager van een recreatief netwerk. Door recreatieve routes (wandelen en fietsen) te koppelen aan de groen- en waterstructuur ontstaat een recreatief aantrekkelijk en afwisselend landschap. Een uitbreiding van het netwerk van aantrekkelijke fiets- en wandelpaden is wenselijk, vooral op de stroomrug van Beusichem, Buren en Zoelen. Gedacht kan worden aan een wandelverbinding langs de Aalsdijk, waar tevens gezocht wordt naar de ontwikkeling van natuur en waterberging. Hierdoor ontstaat een aantrekkelijke verbinding tussen het stadje Buren en het uiterwaardengebied bij Beusichem.

Binnendijs is behoefte aan extra waterberging vanwege de toenemende neerslaghoeveelheden en om periodieke verdroging van landbouw- en natuurgebieden tegen te gaan. Naast een verbreding van bestaande watergangen en het graven van waterplassen, kan ook het aanleggen van bos- en moerasgebieden, met een vertraagde waterafvoer, bijdragen aan extra waterberging. De waterberging dient zoveel mogelijk aan te sluiten bij aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische patronen, structuren en elementen, zoals watergangen en dijken en dient voor een groot deel te bestaan uit natte natuur. Hiervoor is een viertal gebieden aangewezen. Eén van deze gebieden ligt langs de Beusichemse Broeksteeg. Hier loopt een hoofdwatgang met bijzondere natuurwaarden. Ten zuiden van deze watgang ligt 'Molenkampen', waar natte natuur zal worden gerealiseerd. Ten westen van dit natuurgebied ligt 'de Regulieren', met veel natte natuur in de vorm van natte wei- en hooilanden en moerasbosjes. Natuurontwikkeling biedt hier goede mogelijkheden voor een verbinding van de ontgronding langs de Beusichemse Broeksteeg met 'de Regulieren'.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met het realiseren van een zonnepanelenveld op de zandwinplas wordt enerzijds bijgedragen aan de klimaatdoelstellingen en wordt anderzijds schaarse grond optimaal gebruikt, gecombineerd met natuurontwikkeling. Molenkampen wordt openbaar gemaakt voor publiek, middels wandelpaden. Bestaande bruggen (entrees) worden voorzien van leuningen voor een veilige oversteek. De bestaande verharding blijft behouden, waardoor een wandeling door het gebied mogelijk gemaakt wordt. Hiermee wordt aangesloten op doelstellingen die zijn weergegeven in de Structuurvisie 2009-2019.

3.5.4 Landschapsontwikkelingsplan Buren

De gemeente Buren heeft haar landschappelijke ambities uit de Structuurvisie Buren 2009-2019 nader uitgewerkt in het Landschapsontwikkelingsplan Buren (vastgesteld 30 oktober 2012). Het Landschapsontwikkelingsplan biedt instrumenten en houvast om ontwikkelingen in het landschap in de gewenste richting te begeleiden. In dit plan beschrijft de gemeente wat ze in het landschap willen versterken en hoe ze dit willen doen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied ligt in het deelgebied 'Komgronden op de overgang naar de Regulieren'. De realisatie van een zonnepanelenveld op de zandwinplas, middenin het natuurgebied 'Molenkampen', tast de karakteristieken van het kenmerkende landschap hier niet aan.

3.6 Conclusie

Uit de voorgaande beleidstoets is gebleken dat de voorgenomen ontwikkeling past binnen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijk beleid.

4 Waardentoets

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de impact van de ontwikkeling op de verschillende waarden beschreven. Hieronder vallen flora & fauna, archeologie, cultuurhistorie en water. Er wordt beschreven wat er is onderzocht en welke resultaten hieruit zijn gekomen. Vervolgens wordt hier een conclusie uit getrokken met betrekking tot de ontwikkeling.

4.2 Natuurwaarden

De Wet natuurbescherming bestaat uit drie onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van gebieden en de bescherming van houtopstanden. Tevens is het effect van het voorliggende plan op de waterkwaliteit onderzocht.

4.2.1 Soortenbescherming

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de Wet natuurbescherming. Het onderzoek ('Quickscan Wet natuurbescherming, Realisatie drijven zonnepark, waterplas Molenkampen') is als separaat document bijgevoegd bij deze ruimtelijke onderbouwing. Hierna volgen de belangrijkste conclusies.

Soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt

De aanleg van het drijvende zonnepanelenveld zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van een aantal beschermde soorten waarvoor een provinciale vrijstelling geldt. Het betreft soorten als ree, haas, konijn en diverse algemene muizensoorten. De ingreep heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er sprake is van een tijdelijke, en plaatselijke verstoring, er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft.

Soorten waarvoor geen provinciale vrijstelling geldt

Met vleermuizen dient rekening te worden gehouden. Voorwaarden om het gebied tijdens en na de inrichting te laten functioneren als vliegroute of foerageergebied voor vleermuizen zijn:

- Behoud van minimaal 30 meter wateroppervlakte tussen beginpunt waterlijn tot aan de installatie;
- Werkzaamheden uitsluitend overdag uitvoeren (m.n. in actieve periode van vleermuizen- april t/m november);
- Voorkomen verlichting van boomkronen;
- Geen (extra) verlichting aanbrengen in de directe omgeving van de betreffende bomen.

Aan deze voorwaarden kan worden voldaan.

Amfibieën

In het rand van de oeverzone kon het voorkomen van de habitatrichtlijnsoort heikikker op voorhand niet worden uitgesloten. De ondiepere delen langs de oever kunnen een functie hebben als voortplantings- en/of zomerbiotoop voor de soort. Ook de rondom gelegen bosschage is geschikt als potentieel winterbiotoop voor rugstreeppad, poelkikker en heikikker. Het beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen is verboden. Wanneer aanwezige vegetatie behouden blijft, zoals met het voorliggende plan het geval is, is geen nader onderzoek nodig naar rugstreeppad en poelkikker. Mogelijke verblijfplaatsen blijven dan behouden. Nader onderzoek naar de

heikikker is uitgevoerd, welke moest uitwijzen of de waterplas een functie voor de soort en of een negatief effect op eventuele verblijfplaatsen is uit te sluiten.

Nader onderzoek heikikker

Ten behoeve van heikikker heeft nader onderzoek plaatsgevonden. In de omgeving van het projectgebied komt de heikikker voor. Tijdens de veldbezoeken zijn binnen het projectgebied geen roepende dieren gehoord of exemplaren gezien. Ook zijn er geen eiklumpen in de waterplas aangetroffen. Gebruik van de waterplas Molenkampen als voortplantingswater van heikikker wordt uitgesloten. Ook worden de oevers en het struweel rondom niet gebruikt als land- of winterbiotoop. Gezien deze gegevens wordt uitgesloten dat het projectgebied essentieel onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de heikikker. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming is daarom niet noodzakelijk. Het nadere onderzoek heikikker, en de resultaten van dit onderzoek, zijn nader omschreven in het separaat bijgevoegde onderzoek 'Quickscan Wet natuurbescherming, Realisatie drijven zonnepark, waterplas Molenkampen'.

Broedvogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of beschadigen, als ook op het wegnemen van nesten van vogels. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

4.2.2 Effect plan op waterkwaliteit

Om te bepalen in welke mate de waterkwaliteit veranderd en welke effecten dit heeft op het voorkomen van soorten is de Analysetool uit de "Handreiking voor vergunningverlening drijvende zonneparken zon op water" (Loos et al., 2018) gebruikt. Deze tool geeft inzicht op de verandering van 7 indicatoren voor de waterkwaliteit (zie hiervoor de bijgevoegde Toetsing Wet natuurbescherming). Aan de hand van deze indicatoren is in beeld gebracht welk effect verwacht wordt en welke invloed dit heeft op de kwaliteit van het projectgebied.

De uitkomst van de tool laat zien dat er met name effecten zijn op de geschiktheid van de bodem voor waterplanten, lichtintensiteit onder het PV-systeem, het gemiddelde zuurstofgehalte over de verschillende dieptelagen. Veldonderzoek heeft uitgewezen dat alleen in de ondiepere delen in lage dichtheden waterplanten voorkomen. Het model gaat uit van een verdeling van de panelen boven alleen het diepere deel van de plas. In het ontwerp van het voorliggende plan is hier al rekening mee gehouden door het plaatsen van de panelen boven het diepste gedeelte van de plas. Hiermee zal het areaal geschikte bodem voor waterplanten naar verwachting niet afnemen.

Verwacht wordt dat de verandering van zuurstofgehalten en zuurstofloosheid geen negatief effect heeft voor aanwezige soorten aangezien deze effecten met name zullen optreden in de dieper of afgedekte lagen. De watertemperatuur direct onder de panelen zal naar verwachting licht toenemen waardoor de temperatuur in de hele plas ook iets toeneemt. Tot slot laat de analyse zien dat lichtintensiteit onder de panelen toe zal afnemen. Hier groeien momenteel geen algen, maar naar verwachting zal de algengroei in lichte mate wel toenemen na de aanleg van de zonnepanelen. Het chlorofyl-a gehalte zal hierdoor mede in lichte mate toenemen.

4.2.3 Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebieden betreffen een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/43/EEG) en de gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Deze gebieden worden in Nederland

op grond van de Natuurbeschermingswet 1998, inmiddels Wet Natuurbescherming) beschermd. De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)/ Natuurnetwerk Nederland (NNN) betreft een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het omhakken of rooien van bossen is niet zomaar toegestaan in de Wet natuurbescherming. Dit geldt ook bij het rooien of het verrichten van handelingen die de dood of ernstige beschadiging van bomen tot gevolg hebben. Hieronder valt ook beschadiging door vee. Onder bos wordt verstaan:

- alleen bossen die buiten de 'bebouwde kom Boswet' liggen;
- alle beplantingen van bomen die groter zijn dan 10 are (1.000 m²);
- bomen in een rijbeplanting, als de rij uit meer dan 20 bomen bestaat.

Natura 2000-gebieden: niet- stikstof gerelateerde effecten

In de directe omgeving van het projectgebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. Op ongeveer 5,5 km afstand ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Rijntakken'. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maken dat de effecten uitsluitend tot het projectgebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van mogelijk negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een nadere toetsing op grond van de Wet natuurbescherming van niet stikstof-gerelateerde effecten wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Natura 2000-gebieden: Stikstof gerelateerde effecten

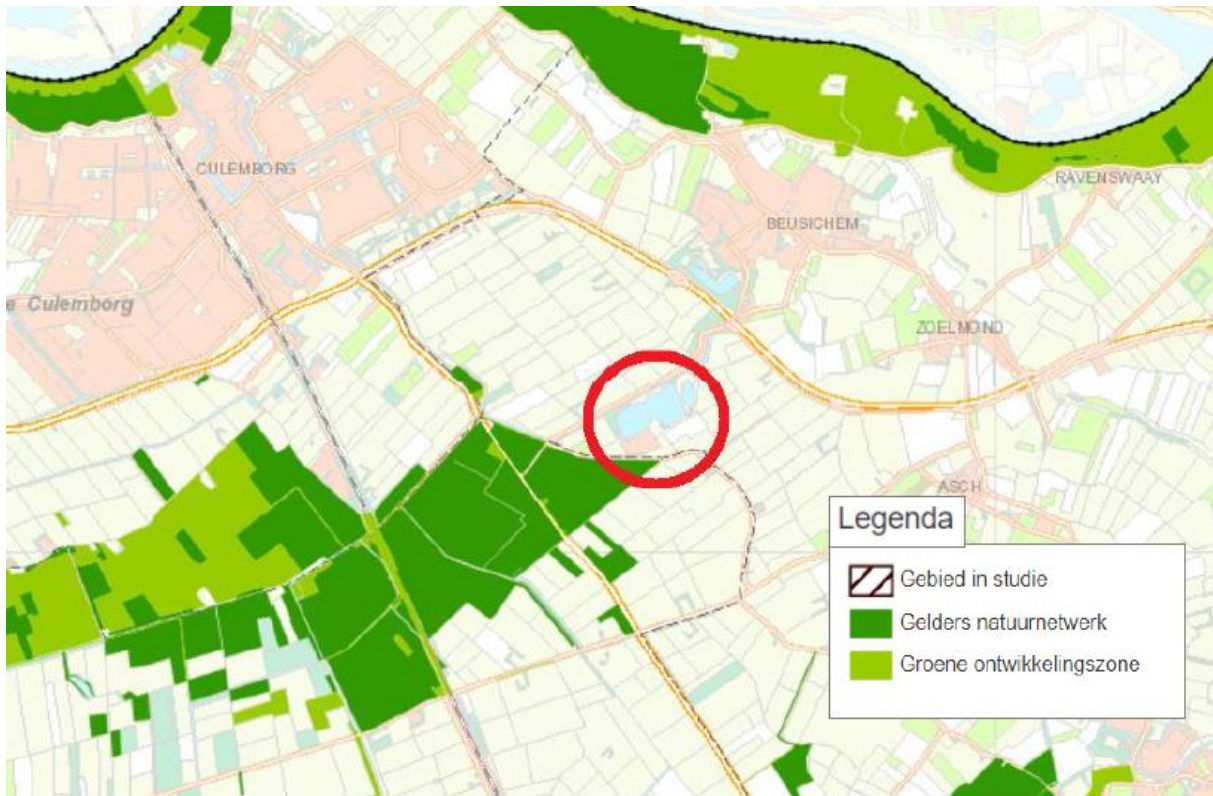
Voor de aanleg van het drijvende zonneveld worden mobiele werktuigen ingezet en ontstaan tijdens de aanleg extra vervoersbewegingen van verkeer naar de locatie. Deze mobiele werktuigen en verkeer stoten stikstof uit. De stikstofdepositie die ontstaat tijdens de aanlegfase kan negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Hiertoe is een Aeries-berekening uitgevoerd, welke separaat is bijgevoegd. Het resultaat van de berekening is: 'Er zijn geen rekenresultaat hoger dan 0,00 mol/hectare/jaar'. Men kan hierdoor spreken over een niet significante stikstofdepositie. Dit betekent dat de benodigde inzet van mobiele werktuigen en het aantal vervoersbewegingen geen significant negatieve invloed hebben op de instandhoudingsdoelen van stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden. Hiermee is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming, onderdeel stikstof, niet aan de orde.

Houtopstanden

In het projectgebied staan aangeplante fruitbomen, die niet onder de bescherming van houtopstanden vallen. Er worden geen andere bomen gekapt. Daardoor is een nadere toetsing niet van toepassing.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het GNN (zie figuur 12). Het projectgebied grenst wel aan de zuidkant op enkele meters van begrensd GNN-gebied. Het GNN kent echter geen externe werking. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het GNN significant aantasten. Een toetsing aan het GNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Figuur 12: Ligging projectgebied binnen rode omlijning ten opzichte van het GNN (bron:gldanders.planovview.nl).

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het voorliggende plan hiermee uitvoerbaar is.

4.3 Archeologische waarden

Aardkundige, archeologische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de Wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk terplekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Met de voorgenomen ontwikkelingen vinden geen grootschalige en diepe bodemingrepen plaats. De zonnepanelen worden op de plas gelegd, waarbij de bodem niet significant geroerd wordt. Hiermee is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

4.4 Cultuurhistorische waarden

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het projectgebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wro.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

In het projectgebied bevinden zich geen rijks- of gemeentelijke monumenten (gebouwen). Ook worden, met de realisatie van het zonnepanelenveld, geen cultuurhistorische waarden in het geding gebracht.

4.5 Water

De toelichting van een omgevingsvergunning dient, conform artikel 3.1.6, lid 1 onder b van het Besluit ruimtelijke ordening, een beschrijving te bevatten van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. In deze paragraaf wordt eerst ingegaan op het voor dit plan relevante waterbeleid. Vervolgens is de huidige en toekomstige waterhuishoudkundige situatie van het projectgebied beoordeeld.

Europees beleid

De Europese Kaderrichtlijn Water (2000/60/EG) is op 22 december 2000 in werking getreden en is bedoeld om in alle Europese wateren de waterkwaliteit chemisch en ecologisch verder te verbeteren. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlandse oppervlaktewater, overgangswateren (waaronder estuaria worden verstaan), kustwateren en grondwater. Streefdatum voor het bereiken van gewenste waterkwaliteit is 2015. Eventueel kan er, mits goed onderbouwd, uitstel (derogatie) verleend worden tot uiteindelijk 2027. Voor het uitwerken van de doelstellingen worden er op (deel)stroomgebied plannen opgesteld. In deze (deel) stroomgebied beheersplannen staan de ambities en maatregelen beschreven voor de verschillende (deel)stroomgebieden. Met name de ecologische ambities worden op het niveau van de deelstroomgebieden bepaald.

Rijksbeleid

Het Nationaal Waterplan 2016-2021 is op 10 december 2015 vastgesteld. Dit Nationaal Waterplan geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het kabinet speelt proactief in op de verwachte klimaatveranderingen op lange termijn, om overstromingen te voorkomen. Binnen de planperiode gaan realistische maatregelen in uitvoering die een antwoord bieden op de opgaven voor de korte termijn en voldoende mogelijkheden openlaten om op langere termijn verdere stappen te zetten. Het kabinet sluit daarmee aan bij de resultaten van het Deltaprogramma. Met deze handelwijze is Nederland koploper en toonaangevend voorbeeld in de wereld. Met dit Nationaal Waterplan zet het kabinet een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van ons watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart.

Waterschap Rivierenland

Het Waterbeheerprogramma 2016-2021 (WBP) van Waterschap Rivierenland heeft als titel “Koers houden, kansen benutten”. Met dit programma blijft het waterschap op koers om de lange termijn doelen te bereiken voor waterveiligheid, het watersysteem en de waterketen. Dit plan gaat over het waterbeheer in het hele rivierengebied en het omvat alle watertaken van het waterschap. Het WBP beschrijft wat het waterschap in de planperiode 2016-2021 willen bereiken en hoe ze dat willen doen. Daarnaast beschikt het Waterschap Rivierenland over een verordening: de Keur voor waterkeringen en wateren. Hierin staan de geboden en verboden die betrekking hebben op watergangen en waterkeringen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden kan een vergunning nodig zijn. De werkzaamheden in of nabij de watergangen en waterkeringen worden getoetst aan de beleidsregels. Voor nieuwe ontwikkelingen in het landelijk gebied is de Watertoets een belangrijk instrument. De watertoets blijft een belangrijk instrument om bij ruimtelijke ontwikkelingen de belangen van goed waterbeheer mee te wegen. Er mag in de toekomst geen nieuwe overlast (door bijvoorbeeld toename van verharding) ontstaan.

Gevolgen plan voor de waterhuishouding

Sinds 1 november 2003 is het wettelijk verplicht, in het kader van het Besluit Ruimtelijke Ordening, een watertoets te verrichten. In de toelichting bij ruimtelijke besluiten en plannen, waarop bovengenoemd besluit van toepassing is, is het noodzakelijk een beschrijving te geven van de manier waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding.

Het projectgebied valt binnen het beheergebied van Waterschap Rivierenland. In of nabij het projectgebied liggen geen watergangen die in beheer zijn bij het Waterschap. Het voorliggende plan heeft geen negatieve gevolgen voor de waterhuishouding. De zonnepanelen drijven op het water, waarbij regenwater tussen de panelen door in de zandwinplas kan blijven vallen. Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie (zie ook paragraaf 4.2 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing). Compensatie van verharding is daardoor ook niet aan de orde. De toename van verhard oppervlak is aanmerkelijk minder dan de grens van 1000 m². De panelen en de constructie wordt uitgevoerd met niet-uitloogbare materialen. Er komt geen afvalwater vrij. Het plan heeft dan geen schadelijke gevolgen voor de waterkwaliteit en ecologie (zie ook paragraaf 4.2 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing).

Watertoets

Ten behoeve van het plan is een digitale watertoets uitgevoerd, welke separaat is bijgevoegd. Naar aanleiding hiervan vindt er momenteel nadere afstemming plaats met het waterschap (gelijktijdig met de aanvraag Omgevingsvergunning). Mogelijk is een ook watervergunning noodzakelijk.

4.6 Conclusie

Met de voorgenomen ontwikkeling worden de aanwezige waarden niet aangetast. Het voornemen is dan ook uitvoerbaar ten aanzien van de bestaande waarden in het projectgebied.

5 Milieuaspecten

5.1 Inleiding

Nieuwe initiatieven hebben te maken met milieuaspecten. Een aantal van deze milieuaspecten zijn ruimtelijk relevant. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Bodem
- Geluid
- Luchtkwaliteit
- Externe veiligheid
- Bedrijven en milieuzonering
- Verkeer en parkeren
- Vormvrije m.e.r.-beoordeling
- Lichtreflectie
- Elektromagnetische straling

5.2 Bodem

Met betrekking tot het aspect bodem zijn de Wet bodembescherming, de Wet milieubeheer en het Besluit Bodemkwaliteit van belang. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan dient te worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het drijvende zonnepanelenveld wordt gevormd door bouwwerken, waar geen personen verblijven. Daarnaast zijn er geen grootschalige bodemingrepen aan de orde en wordt er geen grond afgevoerd. De realisatie van een drijvend zonnepanelenveld brengt niet direct risico's m.b.t. bodemvervuiling met zich mee. Het aspect bodemkwaliteit is niet beperkend voor de ontwikkeling van het zonnepanelenveld.

Met betrekking tot het aspect bodem wordt de voorgenomen ontwikkeling uitvoerbaar geacht.

5.3 Geluid

Voor de beoordeling van het onderdeel geluid moet in algemene zin aan de volgende punten worden voldaan:

- de normen uit de Wet geluidhinder en/of het Activiteitenbesluit worden in acht genomen;
- bedrijven in de omgeving worden niet in hun bedrijfsvoering belemmerd;
- op en rond het projectgebied blijft sprake van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

Wet geluidhinder en Activiteitenbesluit

Een zonnepanelenveld is geen geluidgevoelig object, waardoor onderzoek in het kader van de Wet geluidhinder niet van toepassing is. Ook een onderzoek in het kader van het Activiteitenbesluit (Wet milieubeheer) is niet nodig. De inrichting valt wel onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit, maar is niet meldings- of omgevingsvergunningsplichtig voor het onderdeel milieu. Het zonnepanelenveld veroorzaakt ook geen relevante geluidbelasting.

Bedrijven in de omgeving

Binnen het projectgebied wordt geen nieuwe geluidgevoelige bestemming gerealiseerd. Bestaande bedrijven worden niet extra belemmerd.

Woon- en leefklimaat

Er worden een inkoopstation, transformatorstations en omvormers geplaatst binnen het projectgebied. De inkoopstations en de transformatorstations hebben een bronvermogen van maximaal 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven'. Bij een bronvermogen tot maximaal 10 MVA geldt een richtafstand voor geluid van 30 meter tot geluidgevoelige functies. Het inkoopstation, de transformatorstations en de omvormers worden op aanmerkelijk grotere afstand van bestaande burgerwoningen gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig.

5.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader met betrekking tot de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen.

Voor ontwikkelingen die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Op grond van de NIBM-tool is een ontwikkeling 'in betekende mate' bij een toename van het aantal verkeersbewegingen met ruim 800 per dag (met 5% aandeel vrachtverkeer). De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een drijvend zonnepanelenveld. De verkeersbewegingen die de ontwikkeling van een zonnepanelenveld met zich mee brengt, zijn alleen tijdens de aanlegfase merkbaar. In deze fase zal er tijdelijk sprake zijn van een grotere toename van verkeersbewegingen. Nadat de bouw van het zonnepanelenveld is afgerond daalt het aantal verkeersbewegingen weer naar de oude situatie.

Zelfs tijdens de bouwperiode zal het aantal verkeersbewegingen ruimschoots onder de 800 per dag blijven. Daardoor leidt de ontwikkeling niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit én kan de ontwikkeling niet als 'niet in betekende mate' worden gezien.

Gelet op het voorgaande wordt gesteld dat nader onderzoek naar het aspect luchtkwaliteit niet noodzakelijk is.

5.5 Externe veiligheid

5.5.1 Algemeen

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van risico's bij onder meer productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. Dergelijke activiteiten leggen beperkingen op aan de omgeving. Door maatregelen kunnen de afstanden worden verkleind. Er wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en

groepsrisico. Het groepsrisico heeft een oriënterende waarde, voor het plaatsgebonden risico geldt een grenswaarde voor kwetsbare objecten en een richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde mag niet worden overschreden.

Voor de oriënterende waarde en richtwaarde geldt dat afwijken alleen met een dergelijke motivering is toegestaan. Het aspect externe veiligheid betreft het risico op een ongeval waarbij een gevaarlijke stof aanwezig is. Deze gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen. Dit zijn de stationaire (chemische fabriek, lpg-tankstation) en de mobiele (tankwagen, gasleidingen) bronnen.

Er wordt getoetst aan de volgende wet- en regelgeving:

- Voor inrichtingen (bedrijven) wordt getoetst aan het besluit Externe veiligheid inrichtingen (BEVI) en de bijbehorende regeling.
- Voor transportroutes over weg, water en spoor wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid transportroutes (BEVT).
- Voor buisleidingen wordt getoetst aan het Besluit externe veiligheid buisleidingen (BEVB).

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Om in beeld te brengen of er in het projectgebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Hieruit blijkt dat er geen risicobronnen in het projectgebied aanwezig zijn.

Een zonnepanelenveld is geen gevoelig object of een inrichting die formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonnenveld een inrichting die energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Het zonnepanelenveld ligt op ruime afstand van de oever van de zandwinplas en is niet openbaar toegankelijk. Daarnaast wordt het zonnenveld geaard en worden elektriciteitskabels ondergronds aangelegd. De voorgenomen ontwikkeling is uitvoerbaar op het gebied van externe veiligheid.

5.6 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt in eerste instantie doorgaans de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

De dichtstbijzijnde woningen (aan de Beusichemse Broeksteeg) liggen op ruim meer dan 150 meter afstand van het projectgebied. Binnen het projectgebied worden een inkoopstation, transformatorstations en omvormers

geplaatst. Het inkoopstation, de transformatorstations en de omvormers hebben een bronvermogen van maximaal 10 MVA. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' is dit gelijk te stellen aan de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven'. Bij een bronvermogen van maximaal 10 MVA geldt een richtafstand voor geluid (grootste richtafstand) van 30 meter tot geluidsgevoelige functies. Het inkoopstation, de transformatorstations en de omvormers worden op aanmerkelijk grotere afstand van de bestaande woningen gesitueerd. Met betrekking tot geluid blijft dan ook een aanvaardbaar woon- en leefklimaat aanwezig. Het plan past daardoor binnen de geldende richtafstanden uit de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering'. Ook worden omliggende bedrijven niet in hun bedrijfsvoering beperkt.

5.7 Verkeer en parkeren

In de voorgenomen ontwikkeling wordt de zandwinplas, tijdelijk, in gebruik genomen als zonnepanelenveld. Een dergelijke ontwikkeling heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren.

Het drijvende zonnepanelenveld moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal ten behoeve van het beheer. De ontsluitingsweg loopt de noordwestzijde. Dit betreft een veilige ontsluiting. Er is voldoende ruimte voor incidenteel parkeren, tijdens beheer van het zonnepanelenveld.

5.8 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Het Besluit milieueffectrapportage geeft activiteiten en gevallen aan waarin een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Ook gelden er verplichtingen als een voorgenomen project valt onder de genoemde activiteiten, maar niet onder de drempelwaarden. Voor projecten of activiteiten die beneden de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd. Deze vormvrije m.e.r.-beoordeling kan tot twee conclusies leiden:

- belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten: er is geen m.e.r. beoordeling noodzakelijk;
- belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zijn niet uitgesloten: er moet een m.e.r.-beoordeling plaatsvinden of er kan direct worden gekozen voor m.e.r.

De toetsing in het kader van de vormvrije m.e.r.-beoordeling dient te geschieden aan de hand van de selectiecriteria in bijlage III van de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling. In deze bijlage staan drie hoofdcriteria centraal:

- de kenmerken van het project;
- de plaats van het project;
- de kenmerken van de potentiële effecten.

Relatie met de voorgenomen ontwikkeling

Het project maakt een functiewijziging naar een drijvend zonnepanelenveld mogelijk. De voorgenomen ontwikkeling is niet opgenomen in de D-lijst van het Besluit m.e.r. Het zonnepanelenveld betreft bijvoorbeeld geen landinrichtingsproject (D9). De ontwikkeling van een zonneveld valt pas onder deze categorie als deze onderdeel uitmaakt van een groter landinrichtingsproject (het project dient een voldoende substantieel karakter te hebben). Ook valt het project niet onder categorie D22.1. Hiervan is sprake bij de oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor de productie van elektriciteit, stoom en warm water. Het zonneveld wekt alleen energie op. Verder is categorie D11.2 niet van toepassing, aangezien het geen stedelijk ontwikkelingsproject betreft en het zonneveld een relatief beperkt oppervlak beslaat.

Voor de volledigheid verwijzen wij ook naar de uitspraak van de rechtbank Overijssel van 19 september 2018 en zaaknummer 18_689, waarin bevestigd wordt dat een vergelijkbaar project niet valt binnen de categorie D van het Besluit m.e.r. en er geen beoordeling nodig is. Deze uitspraak is op 14 augustus 2019 bevestigd door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State en na te zien onder het zaaknummer 2019:2770.

Voor het voorgenomen plan is geen m.e.r.-beoordeling of vormvrije m.e.r. benodigd. Het drijvende zonnepanelenveld valt niet onder het Besluit milieueffectrapportage.

Overigens wordt de constructie zodanig aangelegd dat er geen schade ontstaat en het systeem makkelijk demontabel is. De locatie is onderzocht op het gebied van aanwezige ecologische waarden. Hieruit blijkt dat het gebied geschikt is voor planontwikkeling. De locatie is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, Natuur Netwerk Nederland-zonering of andere beschermde gebieden. Ook blijkt uit de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing dat geen andere relevante beschermde waarden significant worden aangetast. Resumerend zullen er zowel tijdens de aanlegfase, als tijdens de gebruiksfase, als tijdens de ontmantelingsfase, geen significante negatieve effecten bestaan voor het milieu.

5.9 Lichtreflectie

Het drijvende zonnepanelenveld wordt omsloten door landschappelijke groenelementen die de panelen afschermen. Ook wordt gekozen voor een type paneel welke lichtschittering zoveel mogelijk beperkt. Hiermee is er geen sprake van lichtreflectie op omliggende woningen en wegen.

5.10 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Ten aanzien van elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). Dit voorzorgsprincipe dient daarmee ook gehanteerd te worden bij de ontwikkeling van een zonnepanelenveld, door de afstand van een zonnepanelenveld tot woningen en andere gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. In het RIVM 'Verkenning van extreem-laagfrequente (ELF) magnetische velden bij verschillende bronnen' (RIVM-rapport 609300011/2009) wordt aandacht besteed aan elektromagnetische velden als gevolg van de aanwezigheid van transformatorstations. De sterkte van deze velden neemt sterk af wanneer de afstand tot de bron groter wordt. Uit het onderzoek blijkt dat 0,4 μT wordt bereikt op een afstand van maximaal 7 m van onderzochte transformatorstations. Gezien de relatief grote afstand van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde woningen mag redelijkerwijs worden aangenomen dat elektromagnetische straling geen gezondheidsrisico vormt.

5.11 Conclusie

In dit hoofdstuk zijn alle relevante milieuaspecten beschreven. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling geen milieubelemmeringen met zich meebrengt.

6 Uitvoerbaarheid

6.1 Inleiding

Dit hoofdstuk beschrijft de uitvoerbaarheid van het te ontwikkelen plan. De ruimtelijke uitvoerbaarheid, de maatschappelijke uitvoerbaarheid en de economische uitvoerbaarheid wordt beschreven.

6.2 Ruimtelijke uitvoerbaarheid

In voorgaande hoofdstukken is beschreven hoe het voorgenomen project past binnen het van toepassing zijnde overheidsbeleid. Geconstateerd is dat er geen omgeving- en milieukundige belemmeringen zijn. Ruimtelijk is de voorgenomen ontwikkeling daarmee uitvoerbaar.

6.3 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

6.3.1 Omgevingsproces

In 2020 zijn de directe omwonenden geïnformeerd over het initiatief/idee van een drijvend zonnepark op de Molenkampen. Hier hebben verschillende keukentafelgesprekken plaatsgevonden. Daarnaast is er begin 2021 een rondleiding op de locatie georganiseerd voor de omgeving. Daarbij is een verdere toelichting gegeven over de plannen. Ook is de lokale energiecoöperatie aangehaakt, die periodiek via een nieuwsbrief op hun site een update geeft over de ontwikkeling. Verder is er op maandag 17 mei 2021 een bewonersavond georganiseerd. Deze heeft digitaal plaatsgevonden waaraan circa 35 geïnteresseerden hebben deelgenomen. Tijdens deze avond zijn de plannen nogmaals toegelicht. Daarbij is er ook aandacht geweest voor ecologie, techniek en de participatiemogelijkheden. Op deze avond is ook om input gevraagd van de aanwezigen. Tot slot is tijdens deze avond toegelicht dat de volgende stap de vergunningsaanvraag is.

Op de website <https://www.k3.nl/projecten/molenkampen> wordt informatie betreffende het voorgenomen project weergegeven.

6.3.2 Financiële participatie

Bij het voorliggende project worden diverse mogelijkheden geboden voor financiële participatie. Deze mogelijkheden zijn beschreven in paragraaf 2.2.9 van de voorliggende Ruimtelijke Onderbouwing.

Met de lokale energiecoöperatie eCoBuren wordt onderzocht of het mogelijk is om nadat het park is gerealiseerd dit park in lokaal eigendom over te nemen. Hiervoor moet er een organisatie worden opgericht, waarin de bewoners vertegenwoordigd worden, en voldoende geld worden opgehaald om dit te realiseren. Tot en met de bouw van het park heeft de energiecoöperatie de tijd om dit te onderzoeken en uit te werken (zie paragraaf 2.2.9).

6.3.3 Vooroverleg

Het Rijk

Geoordeeld is dat dit ruimtelijke plan geen nationale belangen schaadt. Daarom kan worden afgezien van het voeren van vooroverleg met het Rijk.

Provincie Gelderland

Met betrekking tot dit plan zal vooroverleg worden gevoerd met de provincie Gelderland.

Waterschap Rivierenland

Ten behoeve van het plan is een digitale watertoets uitgevoerd, welke separaat is bijgevoegd. Naar aanleiding hiervan vindt er momenteel nadere afstemming plaats met het waterschap (gelijktijdig met de aanvraag Omgevingsvergunning). Mogelijk is een ook watervergunning noodzakelijk.

6.3.4 Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning zal voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage worden gelegd.

6.4 Economische uitvoerbaarheid

Het bouwplan is geen aangewezen bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Besluit ruimtelijke ordening. Een exploitatieplan is dan ook niet nodig. Wel dient verhaal van planschadekosten te worden verzekerd. Hiertoe wordt een planschadeovereenkomst gesloten.

6.5 Conclusie

Uit de voorgaande paragrafen blijkt dat het voorgenomen plan ruimtelijk, maatschappelijk, en economisch uitvoerbaarheid is. De voorgenomen ontwikkeling kan dus worden gerealiseerd.